

všudybyl

šesté
vydání
2010

Řízení letového provozu
České republiky

„Jsme
jistotou, když
země není
na dosah,“

říká ředitel státního
podniku Řízení letového
provozu ČR Ing. Jan Klas.

Další podrobnosti na stranách 8 až 10.

CZECH AIR NAVIGATION INSTITUTE

S více než 25 lety zkušeností, širokým spektrem vzdělávacích programů a mezinárodním týmem odborníků představuje CANI spolehlivého partnera ve vzdělávání v oboru letových navigačních služeb a leteckého personálu pro zákazníky z více než 30 zemí světa.

OBJEVUJTE EUROASII

PRAVIDELNÉ LETY DO 18 METROPOLÍ VÝCHODU

Z Letiště Praha můžete přímými leteckými linkami cestovat do více než 125 destinací po celém světě. Pohodlně a bez přestupů.

Svět na dosah

Báječná letní dovolená s jedničkou na trhu!

EXIM tours®

on-line prodej na www.eximtours.cz

call centrum 841 115 115

nejširší výběr
nejlepší ceny

■ Řecko	■ Egypt
■ Rhodos	■ Tunisko
■ Kos	■ Djerba
■ Kréta	■ Bulharsko
■ Lefkada	■ Turecko
■ Samos	■ Kypr
■ Zakynthos	■ Malta a Gozo
■ Korfu	■ Španělsko
■ Itálie	■ Ibiza Novinka!
■ Sardínie Novinka!	■ Mallorca
■ Sicílie Novinka!	■ Costa Brava
■ Kalábrie Novinka!	■ Andalusie

Praha | Benešov | Beroun | Brno | Česká Lípa | České Budějovice | Český Těšín | Děčín | Frýdek-Místek | Havířov | Hradec Králové | Havlíčkův Brod | Chomutov | Jablonec nad Nisou | Jihlava | Karlovy Vary | Kladno | Kolín | Kroměříž | Liberec | Mladá Boleslav | Olomouc | Opava | Ostrava | Pardubice | Plzeň | Písek | Prostějov | Příbram | Strakonice | Tábor | Třinec | Teplice | Trutnov | Ústí nad Labem | Uherské Hradiště | Valašské Meziříčí | Vsetín | Veselí nad Moravou | Znojmo | Zlín

Naposledy však prohlášeno, že ačkoli úředníci Fortuně a služebníci její věrné (nebo že se jinak neví) Náhodě jednou jim svěřená moc a správa z rukou vzata býti nemůže, nicméně však, že na to pamět bude, i jim o tom poručení se stane, aby snažní před nedbalci (pokudž by se trefovali mohli) na pozoru byli: tím tedy že se spraviti moci budou.

Jan Amos Komenský,
Labyrint světa a ráj srdce, L.P. 1624

Aby snažní před nedbalci na pozoru byli

Před sto lety 16. dubna 1910 v Pardubicích prvním letem Ing. Jana Kašpara odstartovala éra našich skvělých civilních i bojových letců a leteckého průmyslu, který se v téměř celé své historii úspěšně vypořádával s konkurencí a vnějšími okolnostmi. Překonal Světovou hospodářskou krizi, nacistickou okupaci a bolševický režim. O tom, nakolik až z generace na generaci předávaný řemeslný um Moravanů, Slezanů a Čechů

může být předmětem destruktivního byznysu, svědčí, jak těžce se značná část českého leteckého průmyslu dodnes (ne)vypořádává se ztrátou tradičních odbytišť, výrobních prostředků a nedostatkem kapitálu. Avšak, bylo-li vůbec jak nedbalce dob, kdy vzduch byl naším mořem, eliminovat?

Jaromír Kainc, nakladatel

všudybyl

Registrace: MK ČR E 10797
Vychází v nákladu 10 000 ks.
Vydavatel: PhDr. Jaromír Kainc,
Chalabalova 1605/17, 155 00 Praha 13,
mobil: +420 603 177 536, fax: +420 235 522 906,
e-mail: jaromir.kainc@e-vsudybyl.cz

Grafická úprava a sazba: Layout s.r.o., Botanická 24, 602 00 Brno,
tel.: +420 603 871 550, e-mail: layout@atelierlayout.cz

Tisk: Graspo CZ, a.s.

Za obsah inzerátů, P.R. článků a autorská práva k nim zodpovídají jejich zadavatelé.

OBSAH

6	K PROSPERITĚ REGIONU	
8	JISTOTOU, KDY ZEMĚ NENÍ NA DOSAH	
11	FINANCOVÁNÍ LETECKÉ TECHNIKY	
12	PRAGUE LOVES YOU	
14	EFEKTIVNÍ NÍZKONÁKLADOVÉ LETIŠTĚ	
16	SÁZÍME NA PŘÍVĚTIVOU ATMOSFÉRU	
18	HLEDÁNÍ ROVNOVÁHY	
19	ZKUSTE TO NA UNITEDTRAVEL.CZ	
20	LETADLO ROZUMNOU INVESTICÍ	
21	OSLAVA V POŘÁDKU	
22	KDY BUDOU LEPŠÍ ČASY?	
25	SLOVENSKÉ KRÁLOVSKÉ MESTÁ	
25	V BOTANICKÉ ZAHRADE	
26	VENI, VIDĚL...	
28	ZAHRANIČNÍ ÚČASTI S ČESKOU KUCHYNÍ	
28	POMĚRNĚ VYSOKOU NÁVŠTĚVNOST	
34	DOVOLENÁ V ČESKU – TO LETÍ!	
34	FINANCE, LEGISLATIVA, CERTIFIKACE	
23	NA PRAHU 3. TISÍCILETÍ	
32	POČÁTKY NAŠÍ STÁTNOSTI 8	
36	KAM ZA LIDOVOU KULTUROU	
36	NOVOMĚSTSKÝ PIVOVAR	
37	TITUL EDEN ZÍSKALO BYSTRICKO	

Všudybyl fotí zrcadlovkou
OLYMPUS E-3

S hejtnanem Moravskoslezského kraje Ing. Jaroslavem Palasem se setkáváme 26. dubna 2010. Záminkou mé návštěvy bylo hlavní téma tohoto vydání, kterým je letecká doprava.

Pane hejtnane, je pro hospodářský rozvoj kraje výhodou mít na svém území druhé největší mezinárodní letiště České republiky?

Je, a v dlouhodobé perspektivě velkou. Také proto jsme rádi, že je Letiště Leoše Janáčka Ostrava, provozovaná akciovou společností Letiště Ostrava, a.s., v majetku Moravskoslezského kraje. Jeho přesahujícím posláním totiž opravdu je plnit roli jednoho ze stěžejních prvků hospodářské prosperity našeho regionu. Proto činíme kroky k jeho dalšímu rozvoji. Před pár lety tu byla zprovozněna nová odbavovací hala. Zmodernizovali jsme přiblížovací systém, který posádkám letadel umožňuje přistávat a startovat i při nízké dohlednosti. V současné době naše letiště odbavuje zhruba tři sta tisíc pasažérů ročně. A přestože letectví ovlivnila celosvětová hospodářská stagnace, je předpoklad, že výkony našeho letiště, tj. počty cestujících i objemy carga, půjdou brzy nahoru. Spádovou oblast Letiště Leoše Janáčka Ostrava netvoří pouze území České republiky či jen Moravskoslezského kraje, ale i významné regiony Polska a Slovenska. Žilinský kraj, Opolské vojvodství, Slezské vojvodství, v nichž žije na deset milionů lidí. Tento potenciál naše letiště zatím zhodnocuje jen zhruba na 20 %. Pokud uděláme solidní marketing a letiště bude napojeno na mezinárodní železniční, silniční a dálniční síť, jsem přesvědčen, že jeho výkony rychle porostou. V rámci regionálního operačního programu proto tyto chybějící články dopravní infrastruktury – železniční napojení letiště a sjezd z dálnice a dálniční přívaděč k letišti – chceme dobudovat. Ve fázi projektové přípravy je i nově budované integrované bezpečnostní centrum. Na jeho koncipování spolupracujeme s Řízením letového provozu ČR a Ministerstvem vnitra ČR. Bezpečnost je totiž hlavní prioritou letecké přepravy, a samozřejmě také naší. Proto chceme, aby hasiči, kteří jsou součástí bezpečnostního systému, a všichni ostatní, včetně cizinecké policie, měli co nejlepší podmínky pro výkon svého vysoce zodpovědného povolání včetně techniky špičkově vybavených nových pracovišť.

Naš region je výjimečný historicky silnou průmyslovou výrobou i tím, že na Letišti Leoše Janáčka Ostrava mohou přistávat a startovat největší plně naložená letadla světa – Ruslan a Galaxy, protože

Ing. Jaroslav Palas

K tomu, aby byl hejtman úspěšný, mu výrazně mohou pomoci zkušenosti získané předchozím působením v politice. Řadu prvků řízení ale může převzít i z jiných oblastí. Měl by mít velké organizační schopnosti, charisma a dlouhodobou vizi udržitelného rozvoje svěřeného kraje. Musí umět jednat se svými nejbližšími spolupracovníky, dokázat je zaukolovat, kontrolovat a vyhodnocovat plnění svých zadání. Co se týká politických partnerů nebo opozice, musí umět vyjednávat, a v případě potřeby být tvrdě neústupný.

Posláním našeho letiště je přispívat k prosperitě regionu

disponujeme v Česku nejdelší a nejšířší ranvejí. Nákladní leteckou dopravu a na ní navazující ostatní druhy doprav, proto považujeme za strategickou záležitost pro rozvoj ostravského letiště i celého regionu. Hned vedle letiště se připravuje výstavba logistického centra. Pro spolupráci v této oblasti bychom chtěli získat strategicky silného partnera, zabývajícího se poskytováním pozemní, námořní a letecké přepravy, logistických služeb a řízení dodavatelských řetězců, který by si u nás chtěl zřídit své centrum pro střední Evropu.

Byť by vzory měly a mohly táhnout, protože do vašeho kraje přijížděla (a stále jezdí) řada nejproslulejších osobností světa, viz např. Ludwig van Beethoven (mj. autor hymny Evropské unie) do Hradce nad Moravicí, jsou Slezsko a severní Morava sice nádherné, ale co se týče průmyslu cestovního ruchu, poněkud méně využívané regiony naší vlasti. Bezesporu k tomu přispívá v Česku celkově mizivé povědomí o dimenzích cestovního ruchu. O tom, že je největším zaměstnavate-

lem v Evropské unii a oblastí umožňující generovat obrovské finanční sumy (v Česku zejména) zahraničního inkasa. Přispívá k tomu i u nás zaháněné mínění, že cestovní ruch je věcí pouze lidí, kteří v něm pracují a podnikají, neboť jej většina našich vnímá jen jako sféru utrácení svých nebo služebních peněz, přičemž sympatie spojené s přesvědčením „to nás živí, to je pro českou ekonomiku přínosem“ vzbuzují obory, u kterých mají za to, že peníze vydělávají. Nulová očekávání těch, kdo v cestovním ruchu nepracují a nepodnikají (např. že by stát s rozvojem průmyslu cestovního ruchu mohl získat další strategicky vydatný zdroj pro financování veřejných výdajů, tedy i jejich sociálních jistot), jsou ale zásadní překážkou výkonnosti celého českého průmyslu cestovního ruchu. Jak může cestovní ruch na Česko vydělávat, když si to jeho obyvatelé nepřejí? Míra poptávky po zboží (což mohou být zážitky, služby, výrobky, ale i nemovitosti, investiční celky atd.), které průmysl cestovního ruchu umožňuje účinně nabízet a pro-

dávat spotřebitelům a investorům odjít, je totiž důsledně spjata s celkovou image země a úrovní povědomí, které o ni mají potenciální návštěvníci. Také proto Česká republika, namnoze jakoby proti všem, zhodnocuje pouze zlomek svého potenciálu cestovního ruchu. Ještěže jsme po předcích zdědili tak úzasně disponovanou zemi...

Ano zdědili. Také proto velice rád navštívím regiony Moravskoslezského kraje. Mám ho moc rád, a nejen proto, že jsem se tu narodil. Máme tu překrásné hory. Pro mne především Jeseníky, protože bydlím v jejich podhůří. Jsou oblíbeným cílem turistů nejen díky překrásným přírodním scenériím a zajímavostem, ale také kvůli řadě zámek, zřícenin hradů či nejstarší úzkokolejce ve střední Evropě v Osoblažském výběžku, o níž jste psal v minulém Všudybylu (viz www.e-vsudybyl.cz, článek „Od rekonstrukce salonního vozu arcivévodky d'Este ke Slovenské střele“). Moravskoslezský kraj je národopisně přepestrý a skýtá nepřehledné množství přírodních krás, kulturních, historických a technických atrakcí už proto, že leží na území dvou ze tří historických zemí, jež jsou součástí České republiky – Slezského velkoknížectví a Moravského markrabství. Na své tak si u nás přijdou milovníci přírody, historie, folkloru, zámek a hradů i lidové architektury a památkových rezervací, ale i vyznavači vyložené aktivní trávení volného času a sportovních aktivit. Pěší turisté a cykloturisté se mohou kochat z míst dalekých rozhledů. Vodáci scenériemi kolem moravskoslezských toků. Malebné Beskydy, kromě nádherné přírody, nabízejí řadu památek lidové architektury, a to nejen v rožnovském „Dřevěném městečku“, ale i lidovou architekturou inspirované objekty Dušana Jurkoviče. Krásnou krajinu Poodří s kouzelnou říční nivou řeky Odry rovněž zpestřuje řada zámek, zřícenin hradů a tři městské památkové rezervace. Také Ostravsko a Karvinsko mají výjimečný charakter, daný tradicí hlubinné těžby černého uhlí. Celá ostravsko-karvinská pánev je na třetihorním moři, jehož juvenilní vodou – jodobromovou solankou – starou několik milionů let, naše léčebné lázně úspěšně léčí pohybový aparát, neurologické a gynekologické potíže aj. indikace. Opavsko, když už jste zmínil Beethovena, je sice úzký pás našeho území, ale zato s širokou paletou aktivit a památek. Lákadlem jsou zejména zámky, historická města a také zachovalé vojenské pevnosti z fortifikační linie z 30. let 20. století. Náš kraj je specifický svým průmyslným, a i to má své kouzlo. Jeho výjimečnost je v unikátních technic-

kých a industriálních památkách, s nimiž se lze seznamovat i v řadě technických muzeí. Cestovní ruch je ale také o gastronomii a našich regionálních specialitách, kterých tu máme až až. Samozřejmě je i o bezpečnosti, a ta se týká nejen letecké a další dopravy či míry kriminality, ale i hygieny včetně kvality podávaných jídel, dostupnosti a úrovně zdravotní péče. Avšak, samozřejmě, nejen kvůli návštěvníkům našeho kraje zvelebujeme

si být zas až taková persóna, aby přijel do Bruselu, praštil tam do stolu a vyjednal našim zemědělcům akceptovatelnější podmínky. Když jsem byl těsně před vstupem Česka do Evropské unie ministrem zemědělství, musel mnou řízený rezort zpracovat 60 % z celkové přístupové agendy České republiky. Některé věci, např. co se týká kvót, se nám podařilo vyjednat úspěšněji, některé méně. Jsem však přesvědčen, že vstupem Česka do Evrop-

NÁKLADNÍ LETECKOU DOPRAVU, A NA NÍ NAVAZUJÍCÍ OSTATNÍ DRUHY DOPRAV, POVAŽUJEME ZA STRATEGICKOU ZÁLEŽITOST PRO ROZVOJ OSTRAVSKÉHO LETIŠTĚ.

zdejší zdravotnictví, jehož páteř tvoří osm krajských nemocnic. Nejdůležitějším prvkem rozvoje, a to nejen cestovního ruchu, jsou ale lidé. Proto je naší velkou prioritou školství. Máme tu univerzity, které sice spadají pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, ale jsme na ně hrdi a snažíme se jim pomáhat. Zhruba dvě stě třicet škol a učilišť náš kraj přímo zřizuje. Velký význam přikládáme tomu, aby zdejší školství mělo vysokou úroveň, a aby se pedagogům dobře pracovalo, protože bez vzdělaných lidí bude Moravskoslezský kraj stagnovat.

Začátkem letošního dubna prezident Agrární komory ČR Ing. Jan Veleba poskytl záštitu další z akcí Ligy pro cestovní ruch. Jedním z cílů tohoto občanského sdružení je posilování prestiže naší vlasti nejen v zahraničí, ale zejména u domácí populace. Ostatně to, jak se Česko prosazuje v konkurenci ostatních zemí Evropské unie, a to nejen coby turistická destinace, ilustruje panem Velebou kritizovaná skutečnost, že se z hospodářsky a potravinově soběstačné země stáváme odbytíštěm často dotované nadprodukce zboží tzv. vyspělejších sousedů z Evropské unie.

Co se týká zemědělství, jsem přesvědčen, že hodně záleží na tom, kdo je vedení tohoto rezortu. Nechápu, jak je možné, že zemědělci dovolili, aby tři po sobě jdoucí ministři zemědělství byli nezemědělci, kteří zemědělství málo rozumí. Pokud nemáte plošné vidění problematiky zemědělství, nemůžete jej úspěšně řídit, a dochází ke stavu, který prezident agrární komory kritizuje. Je pravda, že se české zemědělství neustále zmenšuje. Že se stáváme odbytíštěm potravinové produkce západní Evropy. To je chyba. Ministr zemědělství ale nemu-

ské unie si naši zemědělci výrazně polepšili, protože před vstupem do EU, co se týká dotační politiky, dostávali z národního rozpočtu 7,2 miliardy korun a nyní z Evropské unie berou 33 miliard korun. Samozřejmě, vstoupili-li jsme do nějakého klubu, musíme dodržovat jeho pravidla. A tak to v EU je. Nicméně i Evropská unie, pokud dochází k některým diskriminačním jevům, dokáže ustoupit a dovolí té či oné zemi, aby si chránila trh. Jde tedy hlavně o to, aby vláda nebo ministr zemědělství tyto věci vyjednali. U posledních tří ministrů mi tato aktivita opravdu chybí, ale znovu musím říci, že do jisté míry je to na vině zemědělců, že připustili, aby politické strany, které do čela tohoto rezortu staví své lidi – politiky, tam nominovaly nezemědělce, kteří o této problematice nemají ani šajn.

Pane inženýre, co podle vás nejvíc přispívá k tomu, aby mohl být hejtman úspěšný?

Výrazně mu v tom mohou pomoci zkušenosti získané předchozím působením v politice. Řadu prvků řízení ale může převzít i z jiných oblastí. Měl by mít velké organizační schopnosti, charisma a vizi dlouhodobě udržitelného rozvoje svěřeného kraje. Musí umět jednat se svými nejbližšími spolupracovníky, dokázat je zaukolovat, kontrolovat a vyhodnocovat plnění svých zadání. Co se týká politických partnerů nebo opozice, musí umět vyjednávat, a v případě potřeby být tvrdě neústupný. ■

»» www.kr-moravskoslezsky.cz

S ředitelem státního podniku Řízení letového provozu ČR Ing. Janem Klasem se setkáváme na půdě Národního integrovaného střediska řízení letového provozu v Jenčích, IATCC Praha (Integrated Air Traffic Control Centre) 8. dubna 2010, ani ne hodinu poté, co v Praze Ruzyni přistálo Jumbo prezidenta USA Baracka Obamy.

Že před chvílí přistál americký prezident Barack Hussein Obama a včera ruský Dmitrij Anatoljevič Medveděv, to je taková třešnička na dortu. Z hlediska řízení letového provozu v zásadě nic mimořádného, protože ve smyslu maximální bezpečnosti trvale poskytujeme služby nejvyššího standardu všem cestujícím. V letecké dopravě má totiž bezpečnost dvě dimenze: „safety“ a „security“. Safety se zabývá riziky spojenými s vlastním výkonem naší činnosti při poskytování služeb řízení letového provozu, a z toho vyplývá, že její standardy musí být dostatečné pro všechny lety bez výjimky, a proto se žádná zásadní opatření činit nemusí. Ovšem u security, která se zabývá riziky zvenku (jako je terorismus apod.), tam jsou u příletů a odletů takto významných osobností výrazně zvýšená opatření, ale ta jsou záležitostí bezpečnostních složek.

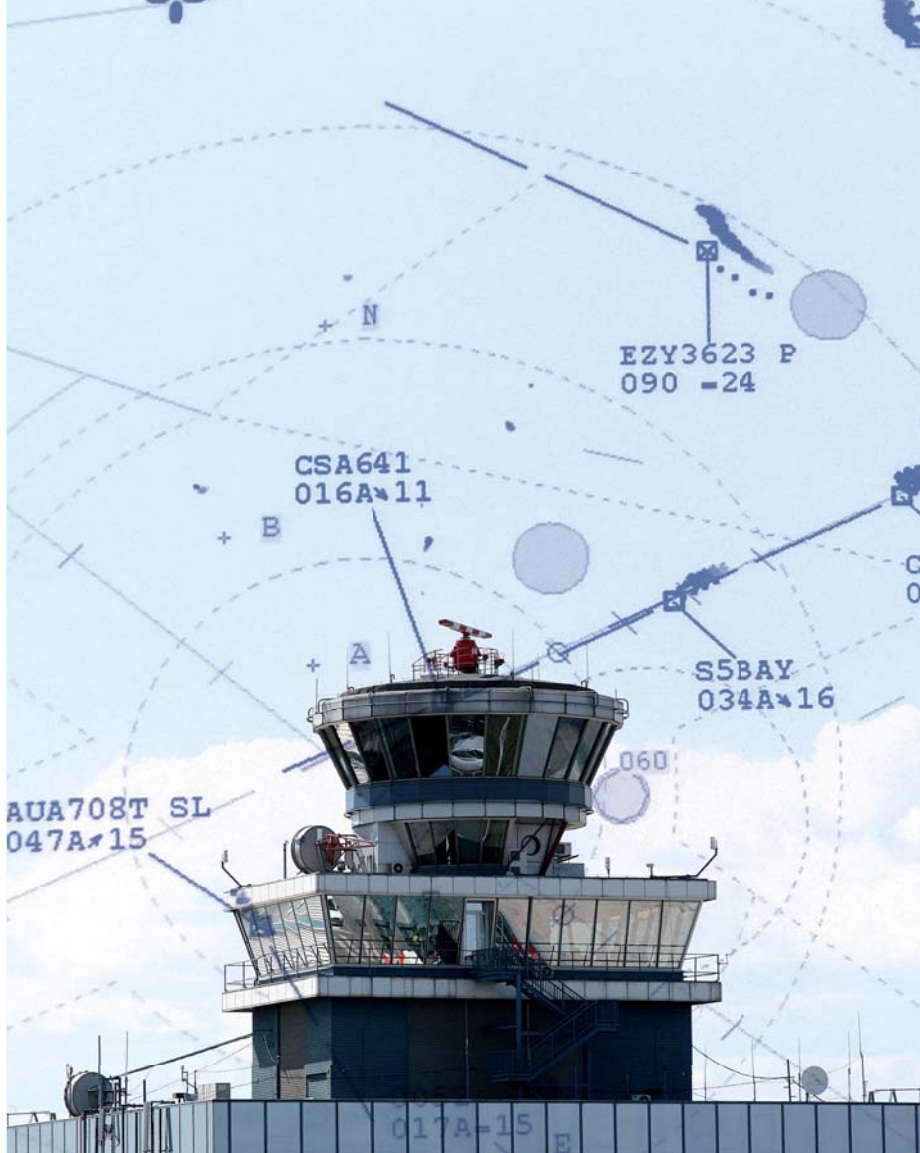
Sezimovo Ústí II, kde jsem prožil část dětství, má sice letiště, ale to, proč Sezimák zmiňuji, je, že jako Baťův osvědčený urbanistický koncept vznikl coby zázemí pro dělníky, úředníky a management jeho tamních Moravských akciových strojírén (MAS). O Baťově systému v oblasti lidských zdrojů (jak ředitelé jeho podniků od základu museli osobně projít vším, co pak řídili) jdou legendy. V řízení letového provozu je ale tento baťovský systém takřka zákonem.

Ing. Jan Klas

Podíváme-li se na geografickou polohu střeoevropských států, je opravdu těžké efektivně designovat systém řízení letového provozu v rámci národních hranic. Je to příležitost udělat služby efektivněji, a možná vytvořit celek, který bude schopný konkurovat velkým poskytovatelům typu Německa, Španělska, Velké Británie nebo Francie.

I já jsem začínal jako řídicí letového provozu zcela od píky. A děkuji osudu, že jsem poté měl možnost pracovat na téměř všech manažerských pozicích. Po

Jsme jistotou, když země není na dosah

zkušenostech v zahraničním evropském kontextu jsem se do ŘLP ČR vrátil na tuto nejvyšší. S hrdostí říkám, že nejenom to, co se udělalo v době, kdy jsem ještě byl u podniku, ale i to, co se udělalo v mezichase, kdy jsem pracoval v EUROCONTROL, staví Řízení letového provozu ČR na přední místo nejen v technologiích, ale i v lidských zdrojích. A to je v naší branži opravdu to podstatné. Pouze kombinace obou faktorů nám umožňuje poskytovat služby řízení letového provozu prvotřídně a být o krůček před konkurencí.

Národnímu integrovanému středisku řízení letového provozu v Jenčích – IATCC Praha byl na základě veřejné soutěže o nejlepší investiční záměr

vyhlášené Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a Svazem podnikatelů ve stavebnictví ČR ve spolupráci s Veletrhy Brno, a.s. udělen titul „Nejlepší investice roku 2005“. Nicméně obzvláště u nás v Česku platí, že: „Doma nikdo není prorokem.“ Pane řediteli, osm let jste pracoval v EUROCONTROL. Jak vysoký kredit má vaše nynější pracoviště u evropských kolegů? Jakou ve světě řízení letového provozu hraje naše malá země ligu?

Česko je bezesporu extratřída. To říkám zcela zodpovědně, s radostí a pýchou. Dokládá to i skutečnost, že řada cizích subjektů řízení letového provozu a zahraničních kolegů pro zvyšování

kvalifikace řídicích letového provozu (a také v dalších profesích, týkajících se letecké dopravy) volí právě naše výcvikové zařízení, a pokud to okolnosti dovolují, i práci v České republice. Práce v EUROCONTROL byla pro mne obrovsky cennou zkušeností. Byl jsem tam zodpovědný za projekty související s harmonizací středoevropského vzdušného prostoru, a podílel jsem se i na dalších činnostech, takže jsem hodně času trávil v Bruselu a na ostatních pracovištích. Byl jsem také u zrodu střediska EUROCONTROL v Budapešti.

Takže projekt funkčního bloku vzdušného prostoru ve střední Evropě je i vaším dítětem?

Spíše bych řekl, že jsem se pohyboval v těsné blízkosti jeho zrodu. Má dvě dimenze. Jedna přichází jako legislativní požadavek v rámci balíku „Single European Sky“, který všechny evropské státy musí splnit. Ačkoliv v rámci Evropské unie už pozemní hranice padly, paradoxem je, že na nebi zůstaly. Systém řízení letového provozu nad Evro-

ření. Čím dalším, kromě špičkových navigačních služeb a jedním z nejmmodernějších pracovišť řízení letového provozu světa, motivujete dopravce, aby létali přes český vzdušný prostor?

Letečtí dopravci jsou našimi zákazníky. Jsme pro ně a jejich letadla jistotou v situacích, kdy země není na dosah. A abychom je získávali pro využívání českého vzdušného prostoru a udrželi si je, nabízíme jim kvalitní služby za dobré ceny. Vnímáme, do jak obtížné situace jejich podnikání dostala reakce pasažérů

modernějších a nejlepších na světě. Především ale zúročujeme svoji schopnost uvádět tyto systémy do provozu. Není to jen ekonomická záležitost, tedy otázka dalších dodatečných příjmů. Je třeba, abychom byli připraveni na celkovou liberalizaci našeho odvětví. Ve sféře výcviku a konzultací totiž panují naprosto standardní tržní podmínky, na rozdíl od naší hlavní činnosti při poskytování služeb řízení letového provozu, kde se liberalizace začíná projevovat jen postupně. V rámci vzdělávacích aktivit se tak většinou musíme o danou zakázku ucházet v rámci celosvětového výběrového řízení. Musíme být schopni nabídnout lepší podmínky než naši konkurenti – to jsou především klasické konzultační firmy, v řadě případů se

IATCC PRAHA JE POVAŽOVÁNO ZA JEDNO Z NEJŠPIČKOVĚJŠÍCH STŘEDISEK ŘÍZENÍ LETOVÉHO PROVOZU SVĚTA.

pou je totiž stále založen na národních systémech, které poměrně rigidně operují v rámci státních hranic. Občas sice nějaká příhraniční spolupráce je, ale to jsou ad hoc, a ne systémová řešení. Podstatou „Single European Sky“ je vytvoření funkčních bloků vzdušného prostoru. Druhou dimenzí je (budu-li hovořit za naši společnost a za Českou republiku), že tento vývoj cítíme jako příležitost ke zkvalitnění služeb cestou konsolidace. Co se řízení letového provozu týká, středoevropský prostor je momentálně jeden z nejvíce fragmentovaných – roztržitých. Podíváme-li se na geografickou polohu středoevropských států, je opravdu těžké efektivně designovat systém řízení letového provozu v rámci národních hranic. Je to příležitost udělat služby efektivněji, a možná vytvořit celek, který bude schopný konkurovat velkým poskytovatelům typu Německa, Španělska, Velké Británie nebo Francie.

Pane řediteli, zmínil jste nedefragmentovaný vzdušný prostor nad střední Evropou, který výrazně nahrává tomu, aby se tu v oblasti řízení letového provozu odehrávalo konkurenční soupe-

a dalších zákazníků na globální finanční krizi. Přesto, že některá letiště a poskytovatelé řízení letového provozu mají ve svých státech dominantní postavení, není správné je akcentovat, ale spíše se podílet o rizika vyplývající ze současné celosvětové hospodářské situace.

Kvalitní služby poskytnete nejen posádkám flotil leteckých dopravců v českém vzdušném prostoru, ale díky svému personálně a technologicky špičkově vybavenému školicímu středisku i adeptům, popř. držitelům licencí různých profesí, kteří v leteckém provozu musí obhajovat svoji kvalifikaci.

Ano, výcvik zaměřujeme i do dalších oblastí. Velice důležitý je u technického personálu. Zajímavá příležitost se otevírá i v rámci výuky managementu specializovaného na oblast letectví. Už delší dobu tuto službu poskytujeme nejen pro vlastní účely, ale i dalším, zejména zahraničním zájemcům. Poskytujeme konzultační služby a zúročujeme know-how, které jsme získali při budování našeho Národního integrovaného střediska řízení letového provozu v Jenči, které je považováno za jedno z nej-

ale jedná o dceřiné společnosti zahraničních řízení letového provozu, někdy také kombinace obojího.

Váš Czech Air Navigation Institute, známý také jako Letecká škola, disponuje věžovým simulátorem. To je český koncept?

Není. Je to produkt kanadské firmy. Pro nás jsou naprosto klíčové systémy, které se používají pro řízení letového provozu. I tady se vždycky jedná o dodávku větších celků. V našem případě firmy z Francie s tím, že některé části jsou dodány českým průmyslem.

To není nic nestandardního. Systémy, které se používají pro řízení letového provozu, nejsou produkty typu automobilu, který koupíte, nasednete a odjedete. Nejsou to ani produkty běžného softwaru, kdy si koupíte licenci a více či méně spokojeně ji používáte. Systémy řízení letového provozu je nejprve potřeba pregnantně vyspecifikovat, což je stěžejním předpokladem úspěchu. To je základní zodpovědnost zákazníka, v tomto případě nás, Řízení letového provozu ČR. Od kvalitní specifikace se pokračuje dál v mnoha krocích, až do vlastní realizace a následně provozního využívání. Úspěch těchto procesů je daný kombinací know-how, odběratele a dodavatele. Pokud jedna složka chybí, projekty končí špatně. V řadě případů a zemí jsou tyto systémy doslova složeny někde v krabicích a nepoužívány, přestože se často jedná o stejného dodavatele, který v jiné zemi jinému provozovateli řízení letového provozu dodal úspěšně aplikovanou technologii. Skutečně platí, že definovat systém podle svých uživatelských požadavků a spolupracovat s dodavatelem ve všech fázích testování, zkušebního provozu, a samozřejmě mít připraveny veškeré koncepty, které s tím souvisí včetně výcviku, to všechno jsou předpoklady k tomu, aby projekt dopadl úspěšně.

Nejen technologie, ale i vlastnosti, jimiž řídící letového provozu disponují, jsou v řadě aspektů nadprůměrné.

Ale aby nedošlo k jejich glorifikaci. Z oblasti lidské psychiky víme, že téměř každá nadprůměrná schopnost

bývá vykoupena jinou, která nebývá nad průměrem. Výběr, pokud se dělá dobře, by měl být zaměřen přesně na ty vlastnosti, které řídící letového provozu potřebuje. Je to především odolnost vůči stresu a dlouhodobější zátěži. Tam je důležité sledovat nejenom to, jakých absolutních hodnot je schopen při zátěži dosáhnout, ale pokud jde zátěž nad jím zvladatelnou hranici, aby jeho výkon nepadl na nulu a byl schopen na stále ještě vysoké úrovni pokračovat v řízení letového provozu. Existují metody jak to měřit. O velký pokrok v této oblasti se zasloužil český lékař MUDr. Karel Vacíř, který se touto problematikou dlouhodobě zabýval a s nímž jsme intenzivně spolupracovali v 90. letech minulého století. Bohužel už nežije. Řadu experimentálních výzkumů, které před rokem 1989 realizoval v rámci Ústavu leteckého zdravotnictví, nemohl dělat přesně podle svých představ, protože psychologie byla jednou z disciplín, která byla poměrně výraz-

ně ovlivněna tehdejší vládnoucí ideologií. Ale jakmile měl možnost uplatnit výsledky svého dlouhodobého sledování a porovnávat účinnost své metody, výsledky naprosto korelovaly s tím, jak se pak testování uchazeči ukázali v praxi. K odolnosti vůči stresu a dlouhodobější zátěži pak přibývají další věci týkající se určité části inteligence. Ale není to kompletní spektrum. Tzn., nehledáme přeborníky IQ. Jsem přesvědčen, že v tomto nevybočujeme z průměru české populace. Hodně důležitá věc je schopnost týmové spolupráce. Vždycky je to tak, že tým, tvořený dvěma řidičmi, je jako dva horolezci vzájemně se jistící na jednom laně.

Pane řediteli, Řízení letového provozu ČR je podporovatelem řady charitativních projektů.

Řízení letového provozu ČR je firmou, které se daří a současně se snaží naplňovat principy společenské zodpovědnosti. To, že naše pomoc končí u těch, kteří ji potřebují, ať už to jsou tělesně nebo duševně hendikepovaní, trochu souvisí i s mou osobní zkušeností. Mám autistickou dceru a řadu let působím v různých nadacích. Neměně dlouho se snažím spoluvytvářet systém, který by, vedle státu, za tyto oblasti přebíral určitou část odpovědnosti. Určitě to souvisí i s filozofií našeho podniku. V řadě případů požadujeme od uchazečů o zaměstnání vlastnosti a kvality, které jsou nadprůměrné. Byť třeba pouze ve vymezených oblastech. Od toho se odvíjí, že cítíme zodpovědnost za ty, kterým nebylo dopřáno a některé jejich dispozice jsou pod průměrem. ■

» www.ans.cz

**Řízení letového provozu
České republiky**

S obchodní ředitelkou SG Equipment Finance Czech Republic s.r.o. Evou Zvoničkovou Jiráňkovou se potkáváme 22. dubna 2010 na pražském letišti v Ruzyni, kde byl českému a slovenskému trhu představen business jet Embraer Phenom 100, jehož brazilský výrobce, firma Embraer, patří k největším producentům linkových dopravních letadel a letadel v kategorii business aviation. Paní ředitelko, loňský letecký Všudy byl přinesl fotoreportáž, dokumentující, jak přebíráte ocenění za financování letecké techniky v rámci soutěže „Zlatá koruna“.

**Eva Zvoničková
Jiráňková**

SG Equipment Finance Czech Republic zabezpečuje financování letecké techniky, výrobních, stavebních a polygrafických strojů, zemědělské a lesnické techniky, prostředků hromadné přepravy zboží a osob, a také v oblasti high-tech, což zahrnuje software, hardware, kancelářskou techniku, medicínské přístroje aj. Délka financování, jehož součástí je kvalitní pojištění, odpovídá požadavkům trhu a přáním zákazníků.

Letos jsme se přihlásili opět, a to se dvěma produkty: financování letecké techniky a financování high-tech. Navzdory celosvětové hospodářské situaci totiž v oblasti byznys letectví východní Evropa stále zůstává rychle rostoucím trhem. I letos jsme tak už měli možnost profinancovat několik strojů a momentálně připravujeme další dvě větší transakce. Velkou pří-

Financování high-tech a letecké techniky

ležitost vidíme také v tomto business jetu, jehož prezentace se koná v prostorách společnosti ABS Jet, s níž SG Equipment Finance Czech Republic už pět let úspěšně spolupracuje. Embraer Phenom 100 vyvolal velmi pozitivní ohlas, protože splňuje očekávání zákazníků. Má nízké provozní náklady, dolet 2180 km/h, maximální rychlost 720 km/h a je až pro pět cestujících.

Špičkovou techniku financujete nejen v letectví, ale i ve zdravotnictví.

Ano, zejména v oblasti high-tech. Umíme zajistit financování ve spojení s využitím evropských či regionálních investičních fondů. Investice jsme schopni profinancovat i pro komunální a krajskou sféru. Např. zdravotnické technologie pro městské či krajské nemocnice. V rámci hospodářské situa-

INVESTICE PRO KOMUNÁLNÍ A KRAJSKOU SFÉRU DOKÁŽEME PROFINANCOVAT VE SPOJENÍ S VYUŽITÍM EVROPSKÝCH ČI REGIONÁLNÍCH INVESTIČNÍCH FONDŮ.

ce stále více finančních institucí naráží na limity finančních rámců jednotlivých klientů. SG Equipment Finance Czech Republic toto umí řešit i v oblasti nebankovního financování a těmto klientům nabízí syndikaci leasingového financování. Svým způsobem je to stále vnímáno jako novinka, protože před tím byly známy pouze syndikované úvěry, a my pro rozsáhlejší transakce na pořízení různých environmentálních celků, dopravní techniky atd. umíme zabezpečit i syndikovaný leasing. ■

»» www.sgef.cz

SG
Equipment Finance

S VÝKONNÝM ŘEDITELEM LETECKÉHO OBCHODU, MARKETINGU A ŘÍZENÍ PRODUKTU LETIŠTĚ PRAHA, A. S. PANEM STANISLAVEM ZEMANEM HOVOŘÍME 13. DUBNA 2010 NA RUZYŇSKÉM LETIŠTI.

Pane řediteli, nezdírká se střetávám s lidmi, jejichž vizitky avizují, že by měli dělat či dokonce řídit marketing. Bohužel, drtivá většina z nich marketing oktrojuje na propagaci již produkovaného zboží, aniž by jejich firmy (třeba na základě výsledků marketingového výzkumu) ctily situaci na tom kterém trhu a parametry svých produktů či alespoň formou nabídky iniciovaly poptávku. Že tomu tak není v případě Letiště Praha, nasvědčuje, jak se v porovnání s jinými evropskými letišti vcelku úspěšně vyrovnává s globální hospodářskou situací, projevující se mj. i nižšími výkony letecké dopravy.

Stanislav Zeman

Pokud bychom za sebou neměli silné město a atraktivní zemi, cestující by k nám neltali. Společně s Prahou a Českou republikou prezentujeme Letiště Praha jako vstupní bránu do silné dovolenkové a byznys destinace. Velice si proto vážíme výborných vztahů nejen s Prahou, ale i s CzechTourismem, s nímž řadu věcí podnikáme společně.

Pane řediteli, v této poněkud složité době to zřejmě bude i tím, jak máte zmapovaný trh a jak pružně svoje obchodní aktivity přizpůsobujete aktuální situaci. Ostatně tuto hypotézu jakoby potvrzuje skutečnost, že jste v posledních letech zásadním způsobem změnili program, jímž stimuluje dopravce létat z/do Prahy.

Ano, je to naše reakce na chování trhů. V minulosti byl aplikován jednotný systém motivačního programu, nazývaný „Zimní sleva“, kdy naše letiště dávalo dopravcům úlevu na přistávacích poplatcích ve výši 50 % bez ohledu na to, zdali ji pro další rozvoj létání do Prahy v ten moment potřebovali. Tento přístup jsme změnili tak, že jsme se začali zaměřovat na podporu nových destinací a rozšíření již existujícího provozu. Orientujeme se na všechny segmenty leteckých společností.

První část motivačních programů je určena nízkorozpočtovým a síťovým dopravcům, cílíme ji i na cargo dopravce a charterovou dopravu. Pro linky z dalších destinací nad pět hodin letu posky-

Prague Loves You

tujeme pětiletý slevový program na přistávacích poplatcích. První tři roky 95 % slevu, další roky 75 % a 50 %. Pokud to jsou destinace v rámci evropského kontinentu, příp. Středomoří, do pěti hodin letu, aplikujeme tříletý program slev na poplatcích 75, 50 a 25 %. Občas od síťových dopravců slyšíme, že tento program je cílen na nízkonákladové dopravce, za poslední tři roky ale můžeme doložit řadu příkladů, kdy i síťové dopravci otevřeli nové linky do Prahy, ať už např. Swiss Ženevu nebo Basilej nebo ČSA do destinací Společenství nezávislých států. Stejně jako recipročně odtamtud řada dopravců (Siberia, Yamal, Yakutia) nebo Delta, která dnes provozuje pravidelné linky do Atlanty a New Yorku a nejnověji Emirates do Dubaje.

Druhá část motivačních programů, a i ta jde napříč všemi segmenty, je sleva na tzv. přidaných frekvencích. K navyšování počtu spojení mezi Prahou a další destinací motivuje dopravce tím, že mu poskytujeme 75 % slevu na přidanou frekvenci. Ta je primárně využívána síťovými dopravci. Další sleva, kterou jsme zavedli, je v „sedlovém čase“. Poplatkovou politiku jsme totiž začali používat jako aktivní nástroj pro maximální využití letištní infrastruktury. V ranním čase 07.45

až 08.45 a v odpoledním od 12.45 do 14.30 jsme zavedli 50 % slevu na přistávací poplatky, protože to byly časy, kdy byla dráhová kapacita relativně málo využívána. V průběhu tří let se nám v těchto „sedlových časech“ podařilo vybudovat tzv. „low cost peak“, kdy naše letiště opustí síťové dopravci a sesype se tu tzv. nízkorozpočtová vlna. Tím pádem jsme mohli síťovým dopravcům, fungujícím v síťové provázanosti, nabídnout další dráhovou kapacitu v atraktivních časech. „Sedlové časy“ využívají nejen nízkorozpočtoví dopravci. Do této slevy se nám pohnujeme např. i Turkish Airlines nebo Swiss, i když díky tomu, že Turkish Airlines od letního letového řádu rozšířil své lety o další frekvenci, se kvůli síťovému efektu, který vytváří na letišti v Istanbulu, přesunul zpátky do špičkových časů.

V neposlední řadě máme incentivy pro cargo dopravce. Tím prvním, co bych měl zmínit, je, že jsme zrušili tzv. slevu, která demotivovala dopravce létající do Prahy se vzletovou hmotností vyšší než sto tun. Od 1. listopadu 2009 jsme změnili strukturu výběru letištních poplatků tak, že tím stimuluje dopravce létající většími letadly nad padesát tun vzletové hmotnosti. Čím je letadlo těžší, tím méně platí za tunu přistání. To se pozitivně projevuje zvýšeným

provozem nákladních letadel, který jsme ještě umocnili zavedením slev i na parkovacích poplatcích. V běžném provozu poskytujeme parkování zdarma na dvě a čtyři hodiny, záleží na velikosti letadla. U nákladního provozu máme první tři roky slevu 95 % na parkovacích poplatcích, pokud dotyčná společnost otevře nové spojení mezi Prahou a dalším bodem. Toho v současné době využívá Yangtze River Express Airlines, který k nám třikrát týdně létá s Boeingem 747 - 400 F ze Šanghaje přes Tianjin do Prahy a pak pokračuje do Lucemburku. Společnost China Airlines létá stejným typem letadla třikrát týdně z Taipei přes Bangkok do Prahy.

Letištní marketing funguje asi trochu jinak než marketing v řadě jiných oborů.

Vůči klientům musíme komunikovat velice cíleně. Komunikaci rozdělujeme na dvě části. Tzv. B2C, tzn. vůči cestujícím, a druhá část komunikace je vůči leteckým

tady máme rádi, což je pravda, ale že se s nimi komunikujeme ruku v ruce s městem Prahou a Českou republikou. Pokud bychom za sebou neměli silné město a atraktivní zemi, cestující by k nám nelétali. Společně s Prahou a Českou republikou prezentujeme Letiště Praha jako vstupní bránu do silné dovolenkové a byznys destinace. Velice si proto vážíme výborných vztahů nejen s naším hlavním městem, ale i s CzechTourismem, s nímž řadu věcí podnikáme společně.

Zavedli jste i standardní principy key account managementu pro letecké společnosti, které v Česku nemají zastoupení.

Což jsou přibližně dvě třetiny provozovatelů létajících do Prahy. Pro ně je většinou složité orientovat se v cizím prostředí. Máme je rozděleny mezi tři accounty, pro které získáváme informace. A je jedno, zdali jde o provozní, účetní nebo

což je většina případů, kdy letecké společnosti oslovujeme, proč by bylo dobré létat do Prahy. Ale jsou i případy, kdy nás letecká společnost požádá o kompletní analýzu o trhu. Řada z nich vyžaduje i makroekonomická data, data o příjezdové turistice do Česka, data o outgoingu atd.

17. května 2009 Letiště Praha hostilo největší evropskou událost v letecké dopravě. V pořadí čtvrtý ročník Routes Europe přivedl do Prahy ty, kdo rozhodují o rozvoji letectví. Zástupce leteckých společností, letišť, turistických organizací a jejich dodavatelů (viz www.e-vsudybyl.cz, článek „V Praze se konalo největší evropské fórum letecké dopravy“).

Takových konferencí se zúčastňujeme pravidelně. Pomyslnou třešničkou na dortu jsou tzv. World Routes, kde se sejdou takřka všechny hlavy leteckých společností a letišť z celého světa. Kolem dvou, dvou a půl tisíce lidí. Letiště se tam mají možnost prezentovat nejen v rámci obchodních jednání, ale i svými stánky. I tady se snažíme být jiní. V dnešní době je náš stát už opět vnímán jako vyspělá země. K jeho atraktivitě mj. přispívá nejen jeho gastronomie, nepřehnané kulturní a přírodní bohatství, průmysl atd., ale i fakt, že na našich stáncích míváme velmi vzdělané a krásné hostesky. Vzhledem k tomu, že v leteckém byznysu je 90 % mužů, bývají naše expozice zřejmě i z tohoto důvodu hojně navštěvované. Tuto strategii už ale převzala i některá konkurenční letiště. Nejen proto ale víme, že si nesmíme dovolit usnout na vavřínech, jak se hezky česky říká. Trvale, za výrazné podpory marketingových nástrojů, pracujeme na tom, aby naše produkty a prezentace pražského letiště, coby cílové či tranzitní destinace a České republiky jako takové, byla zajímavá nejen z technického hlediska, ale i z kreativního, a i nadále výrazně převyšovala průměr. ■

»» www.prg.aero

POPLATKOVÁ POLITIKA JE NÁSTROJEM PRO MAXIMÁLNÍ VYUŽITÍ LETIŠTNÍ INFRASTRUKTURY

společnostem, které jsou pro nás klíčovými obchodními partnery. Ty k nám vozí cestující, jež vydávají peníze nejen za letištní taxy, ale i za služby a další zboží, které na letišti nakupují. Naše strategie je komunikovat s leteckými společnostmi takovým způsobem, abychom byli jiní než zbytek světa. V minulých letech jsme zavedli tzv. „B2B“ komunikaci v odvážnějším, tak trochu ležérním stylu. Když se podíváte, jaké mají větší evropská a světová konkurenční letiště usdelé inzeráty, uvidíte na nich přistávací dráhy, řídicí věže, příp. jak říkají, jak velká mají letiště. My jdeme jinou cestou. Snažíme se oslovit citovou stránku potenciálních i stávajících zákazníků a tomuto směřování odpovídá i náš slogan: „Prague Loves You“.

To jste se nechali inspirovat klasikou: „I love New York“?

My to otočili, že město miluje letecké společnosti. Zavedli jsme komunikaci i formou inzerátů, na nichž lze vidět, jak ženy volají na své muže zaměstnané u leteckých společností, kteří vyjednávají o spojení do Prahy: „Ty už zase letíš do Prahy? Ty ji miluješ víc než mne,“ což mělo velký pozitivní ohlas. Tato kampaň, kterou jsme odstartovali v loňském roce, bude letos pokračovat v ještě intenzivnějším duchu. Způsobujeme tím to, že na Prahu a Českou republiku upoutáváme pozornost. Nicméně slogan „Prague Loves You“ nemá vyjadřovat jen to, že letecké společnosti a jejich pasažéry

8 million people are waiting out there to be dated

Fly to Prague

Prague Airport

Nová B2B kampaň Letiště Praha

obchodní, vždy se pro ně snažíme najít rychlé a hlavně celkově optimální řešení, aby nemuseli komunikovat napříč naší firmou. A je to i proto, že letiště jsou pro letecké společnosti vstupní branou, kterou se dostávají k informacím o trhu. Pracujeme se standardními nástroji, s nimiž pracují letecké společnosti, jako jsou MIDT data, z nichž vidíme konkrétní tok cestujících mezi městy na celém světě. Vidíme počty, v jakých měsících k nám nejčastěji létají, za jaké ceny, v jakých třídách. S těmito analýzami pak přicházíme buď aktivně,

Efektivní nízkonákladové letiště

Vsouvislosti s leteckým Všudybylem jsem 19. dubna 2010 navštívil ředitele akciové společnosti Letiště Vodochody, a.s. Ing. Martina Kačura.

Pane řediteli, potřebuje Středočeský kraj mezinárodní letiště?

To není letiště jenom pro Středočeský kraj, ale vzhledem k velikosti České republiky pro její větší část. Zejména Praha a nejbližší region další letištní infrastrukturu potřebují a rozhodně jim bude přínosem, protože poptávka po ní existuje. Pokud by tomu tak nebylo, pak by ani Letiště Praha-Ruzyně, které má zájem

Ing. Martin Kačur

Úspěšně provozované letiště je generátorem pracovních příležitostí a ekonomické prosperity regionu. Náš projekt koncipujeme na kapacitu 3,5 milionu cestujících ročně. Máme obrovskou výhodu, že začínáme téměř na „zelené louce“ a máme možnost ušít jej na míru nízkonákladové klientele. Víme, co všechno pro rentabilitu nízkonákladových dopravců lze udělat efektivněji, než na velkém tranzitním letišti.

stát se významným evropským leteckým hubem, nepotřebovalo dostavbu své infrastruktury. V rámci příprav našeho projektu jsme jednali se segmentem nízkonákladových leteckých společností. Ty jsou schopny garantovat podstatně vyšší objemy pasažérů, budou-li infrastruktura, služby a cenová politika letiště odpovídat orientaci na lowcostové společnosti. Ve finále to jsou další cestující, kteří budou mít pozitivní vliv na rozvoj cestovního ruchu, zaměstnanost a ekonomický růst. Nemáme ambice být druhou Ruzyní, ale poskytovat efektivní zázemí

nízkonákladovým dopravcům. A mimo ně i privátnímu letectví a částečně i charterovému provozu. Co mne mile překvapilo, oslovili nás už i některé klasické letecké společnosti, kterým by náš projekt pro provoz plně postačoval.

Patří do tohoto segmentu i charterové letecké společnosti?

Bezesporu, minimálně podobnými požadavky na infrastrukturu. Aby se nám ale povedlo prosadit tento projekt, museli jsme přijmout několik omezení. Budeme např. fungovat pouze od 6. do 22. hodiny, nepočítáme s nočním provozem. I proto bude naše letiště vhodné jenom pro určitou část charterového provozu, který bude ochoten akceptovat toto omezení.

Nepoškodí rozvoj vašeho letiště privatizaci Letiště Praha?

Zaprvé, pokud mám dobré informace, žádná se nepřipravuje; a za druhé, v době, kdy se privatizovalo AERO Vodochody, se touto otázkou zabývala vláda. Nechala si britským Orbínetem zpracovat nezávislou studii, jaký dopad bude mít prodej AERO Vodochody a jeho letiště na privatizaci Letiště Praha. Z ní vyplynulo, že nebude negativní. Věřím, že všichni

odpovědní chápou, že rozvoj hubového letiště Praha Ruzyně a potenciálně i výnos z jeho privatizace, není postaven na tom, kolik tam bude létat nízkonákladových aerolinek, ale jak silná bude pozice našeho národního dopravce ČSA v alianci SkyTeam a jak se bude dařit jemu a jeho aliančním partnerům v budování transferového hubu v Praze.

Mimoходом studie říká, že pokud budou ruzyňské a vodochodské letiště vlastněné a provozované různými majiteli, vygeneruje to v pražském regionu dalších 3,2 milionu dodatečných cestujících oproti stavu, kdy by tady bylo jenom jedno letiště. Takže podle mého názoru nepoškodí, regionu a uživatelům přinese nové možnosti a zdravé konkurenční prostředí zvýší tlak na větší efektivitu státem vlastněného letiště.

Náš projekt koncipujeme na kapacitu 3,5 milionu cestujících ročně. Máme obrovskou výhodu, že začínáme téměř na „zelené louce“ a máme možnost ušít jej na míru nízkonákladové klientele. Víme, co všechno pro rentabilitu nízkonákladových dopravců lze udělat efektivněji, než je na velkém tranzitním letišti, jakým je Ruzyně. Budeme tu přijímat letadla s maximálním rozpětím křidel

36 m, jako jsou Boeing 737, Airbus 319, 320, 321 tedy do kategorie C dle ICAO. Větší stroje tu nebudou přistávat. Tomu odpovídá i rozsah a rozměry zpevněných ploch. Oproti Ruzyni tak může být dráha a systém pojezdů užší a kratší, odbavovací plocha menší. Když se to vezme na kubíky betonu, je to obrovská úspora už při počáteční investici.

Jaké budou trendy letecké dopravy ve středoevropském prostoru?

Střední Evropa zdaleka ještě nevyužila veškeré možnosti letecké dopravy. Ani v Česku počty lidí, kteří cestují, a počty letů ročně nedosahují evropského průměru. Stále je tu prostor pro růst. Ti, kdo nejvíc rostou, jsou na jedné straně huby a dopravci v rámci leteckých aliancí, kteří

Nacházíme se ve Středočeském kraji. Míra zdejší nezaměstnanosti byla ve čtvrtém čtvrtletí 2009 kolem 5 %. Percentuálně to není nejhorší. Avšak v absolutních číslech, vzhledem k vysokému počtu obyvatel, to je čtvrté nejhorší místo mezi kraji v ČR (cca 50 tisíc uchazečů o práci). Od okamžiku, kdy jsme poprvé začátkem roku médiím odprezentovali náš projekt, neustále dostáváme životopisy a dotazy, kdy už začneme nabírat lidi. Evidentně, coby zaměstnavatel, jsme velmi atraktivní. Co se týče pracovních míst, které zpro-

cí objemy cestujících a zboží, kdy přesně bude Praha potřebovat paralelní dráhu, případně další odbavovací kapacity. Letiště ruzyňského rozsahu, jako strategický infrastrukturní projekt země, má být vždy připraveno na maximální kapacitní rozvoj. Když se v roce 1994 připravoval rozvoj Letiště Praha, tak nejodvážnější z renomovaných expertů prognózovali, že v roce 2010 bude mít maximálně 5,5 milionu cestujících. Jenomže loni už jím prošlo přes dvanáct milionů pasažérů. Proto je lepší být připraven, a Ruzyně má vybu-

LETIŠTĚ, JAKO STRATEGICKÝ INFRASTRUKTURNÍ PROJEKT ZEMĚ, MÁ BÝT VŽDY PŘIPRAVENO NA MAXIMÁLNÍ KAPACITNÍ ROZVOJ.

dokážou vygenerovat provoz na svých mateřských letištích díky nabízeným přístupným možnostem. Tady vidím prostor pro rozvoj ruzyňského letiště za předpokladu, že se povede zkonsolidovat situaci v ČSA. A na straně druhé to budou určitě nízkonákladové společnosti, pro které budeme ve Vodochodech schopni vytvořit podstatně lepší podmínky.

Navzdory nezaměstnanosti v České republice tu bývá problém získat lidi na práci. Realizací vašeho projektu ale „hrozí“ vytvoření spousty nových pracovních míst.

voznění mezinárodního letiště ve Středočeském kraji vytvoří, bude jich kolem tří tisíc, z toho my, jako provozovatel letiště, zaměstnáme asi pět set zaměstnanců.

**Pane řediteli, co je pro vás větší výzvou po jedenácti letech na ruzyňském letišti a třech na vodochodském? Budo-
vat Letiště Praha nebo nízkonákladové letiště Vodochody?**

Ruzyně je renomované letiště celosvětově proslulé destinace Praha, koncipované tak, aby mohlo plnit roli významného evropského hubu. Dnes, v době krize, je nesmírně těžké predikovat budou-

dované solidní základy pro možný růst. Vodochodský projekt je úplně jiný, při projektování bylo úžasné objevovat nové a nové možnosti areálu. Tím, že je připravován nově od základů, může efektivně reflektovat dnešní potřeby letecké dopravy. Oba projekty mám rád a věřím, že mohou být vedle sebe a oba úspěšné. ■

»» www.vodochodyairport.cz

Cero | AIRPORT

S ředitelem East Bohemian Airport a.s. Ing. Janem Andrlíkem se potkáváme 22. dubna 2010. Tedy záhy po stoletém výročí události z 16. dubna 1910, kdy český inženýr Jan Kašpar, jako první obyvatel některé z historických zemí České republiky, uskutečnil let strojem těžším vzduchu. Odstartoval z Pardubic a ve výši 20 až 25 metrů proletěl dvoukilometrovou trasu.

Ing. Jan Andrlík

Letošní rok je významný pro celou českou aviatiku, protože před sto lety, 16. dubna 1910, právě u nás v Pardubicích spolu s prvním letem Ing. Jana Kašpara odstartovala éra českého letectví - našich skvělých civilních i válečných pilotů a leteckého průmyslu.

Letošní rok opravdu není obyčejný. Je však významný nejen pro Pardubice, Pardubický kraj a Pardubické letiště, ale pro celou českou aviatiku. Právě tady u nás před sto lety spolu s Ing. Janem Kašparem, který rok poté, 30. dubna 1911 proletěl letadlem vlastní konstrukce s prvním cestujícím trasu Pardubice - Chrudim - Pardubice a 13. května 1911 uskutečnil let mezi Pardubicemi a Velkou Chuchlí, odstartovala éra českého letectví - našich skvělých civilních i válečných pilotů a leteckého průmyslu. Oslavy těchto událostí na našem letišti vyvrcholí tradiční týdenní Aviatickou poutí, jež připomene milníky českého letectví. Bude komponována formou devíti divadelních obrazů.

Náš současný letecký průmysl takováto připomenutí, vzbuzující zájem

Sázíme na přehlednost a přívětivou atmosféru letiště

a sympatie veřejnosti i přízeň politiků, věru potřebuje. Ale to už je mimo naše téma. Takže, pane řediteli, pojďme hovořit o tom, jaký byl pro mezinárodní Letiště Pardubice loňský rok?

Složitý. Pokračoval celosvětový ekonomický útlum, který se dotkl i českých mezinárodních letišť. Snížilo se množství letů, objemy carga a počty cestujících. U nás zejména z Ruska, které je hlavním východním zákazníkem Letiště Pardubice, a to zhruba o čtyřicet procent oproti roku 2008. S objemy letecké přepravy klesaly i výkony a ekonomické ukazatele, takže jsme rok 2009 skončili se ztrátou kolem šesti milionů korun. Bohudíků, roky předtím byly úspěšnější, takže z rezerv, které jsme v nich vytvořili, jsme rok 2009 dokázali přežít bez toho, abychom museli žádat o dotace či jinou pomoc akcionáře. Přijali jsme razantní úsporná opatření, včetně desetiprocentního snížení svých mezd a omezení výdajů na ty zcela nezbytné. Přestože jsme se potýkali s důsledky vyvolanými finanční a hypoteční krizí, rozhodli jsme se využít pro nás z této situace plynoucích kladů. Došlo totiž k výraznému snížení cen stavebních prací, dalších činností a věcí. Proto jsme v roce 2009 investovali do rozvoje letiště tak, jak bylo původně plánováno. Rozšířili jsme odletovou halu o 180 m² a výrazně, i co se vybavení týče, cestujícím

zkvalitnili prostředí. Ve veřejné části letiště jsme otevřeli novou restauraci s pěknou předzahrádkou, což se ukázalo jako výrazný krok správným směrem. Restaurace je využívána nejen cestujícími a posádkami letadel. Zvýšení komfortu ve sféře veřejného stravování se pozitivně dotklo i uspokojování základních potřeb lidí pracujících na zdejších letišti a v jeho okolí. Vyšší uživatelský komfort v rámci příletů naše letiště cestujícím skýtá i díky novému karuselu pro výdej zavazadel. V neposlední řadě jsme loni zainvestovali do zkvalitnění odbavování letadel. Koupili jsme nový cisternový vůz na plnění pohonnými hmotami. Jeho špičkové parametry výrazně přispívají ke zrychlení odbavení letadel.

Pokročili jste i v rámci celkové modernizace letiště?

Ano, je připraven projekt v hodnotě 280 milionů korun zaměřený na zkvalitnění odbavovacích ploch pro letadla tak, aby byly dodrženy veškeré bezpečnostní poloměry a další normy. Jeho významnou součástí bude rozšíření pojezdových drah C, D a T mezi vzletovou a přistávací dráhou a odbavovací plochou W. Letadla se tak už nebudou po ranveji vracet zpátky, což rovněž výrazně posílí bezpečnost provozu.

foto © Petr Huňáček

Budeme modernizovat palivové hospodářství, tak aby odpovídalo všem bezpečnostním, ekologickým požadavkům a ekonomice provozu. Další, co budeme realizovat v rámci tohoto projektu, je tzv. technický dvůr, odstavné plochy a komunikace, které k tomu patří, což nám pomůže starat se odpovídajícím způsobem o techniku. Také tím se velmi výrazně zvýší bezpečnost letiště, neboť se zkrátí dojezdová doba k letadlům. Ale netýká se to jen úspěšné případného zásahu letištního hasičského sboru, ale i běžného provozu – urychlení odbavení letadel. Vyšší bezpečnosti a úrovni pardubického vzdušného přístavu rovněž výrazně prospěje rozhodnutí akcionářů investovat do zkvalitnění světelného obrazce Letiště Pardubice. Bude proto kompletně vyměněn tak, aby splňoval požadavky pro letiště první kategorie. Budou tam nejen okrajová světla, ale i světelné znaky a zábleskové řady. Všechny tyto realizace, iniciované našimi akcionáři, vyžadovaly značné úsilí už ve fázi projektové přípravy. Zejména proto, abychom se vešli do celkové dané částky 280 milionů korun. Z nich 214 milionů reprezentují dotace Evropské unie a zbytek hradí stát, Pardubický kraj, Město Pardubice a další akcionáři. Modernizace našeho letiště by měla proběhnout v letech 2011 až 2012 a poté, až na to bude vhodná doba, nás čeká výstavba nového terminálu.

Mít na svém území mezinárodní letiště je o vyšší bonitě regionu. Pardubické letiště využívají společ-

PRO EKONOMICKÝ ROZVOJ SVÉ SPÁDOVÉ OBLASTI SEHRÁVÁ LETIŠTĚ PARDUBICE KLÍČOVOU ROLI.

nosti, které mají značný vliv na zdejší zaměstnanost.

Ano, pro ekonomický rozvoj své spádové oblasti sehrává mezinárodní letiště v Pardubicích klíčovou roli. Mnohé z velkých investičních projektů, byly realizovány právě díky tomu, že tu je. Řada investorů a manažerů strategických i ostatních firem se vyjádřila, že v případě, že pokud by náš region nebyl letecky dostupný (včetně leteckého carga), jejich investice by v něm byly daleko menší nebo žádné. Takže kdyby nic dalšího, udržení iniciačního rozvojového potenciálu mezinárodního Letiště Pardubice zůstává prioritou našich rozhodujících

akcionářů – Města Pardubic a Pardubického kraje. Sázíme na přehlednost a přítvornou atmosféru svého letiště. Na snadnou orientaci a osobní přístup k zákazníkům. Tj. i na dobře zásobený duty free shop, už proto, že Letiště Pardubice nezřídka propojuje Evropskou unii s dalšími částmi světa. Ale i na kvalitní gastronomické zázemí – restauraci za normální neletištní ceny, na parkování zdarma aj., aby létat z/do Pardubic bylo nejen pro byznys cestující, ale i pro turisty příjemným zážitkem. ■

» www.airport-pardubice.cz

Pardubice
airport

Terminál 2 Odlety
DeparturesPřílety
Arrivals

Odbavovací přepážky / Check-in Counters 200-504

Kongresové centrum
Congress CenterVyhlídková terasa
Viewing Terrace

Toilets

Kongresové centrum
Congress CenterVyhlídková
Viewing Terrace

S předsedou představenstva a generálním ředitelem společnosti G4S Security Services (CZ), a.s. Ing. Jiřím Krejčou se potkáme 28. dubna 2010 v souvislosti s hlavním tématem tohoto vydání už proto, že ochrana civilního letectví před protiprávními činy je prioritním kritériem posuzování konkurenceschopnosti v letecké dopravě. Pane řediteli, v Národním integrovaném středisku řízení letového provozu v Jenči a na letištích, která jsem doposud v souvislosti s přípravou tohoto vydání navštívil, mne prověřovali vaši zaměstnanci.

Ing. Jiří Krejča

Udělení titulu Manažer odvětví roku 2009 beru hlavně jako ocenění pro G4S Security Services (CZ) a.s., byť experti České manažerské asociace zřejmě brali do úvahy i mé počiny z minulých let.

Letiště jsou jedním z celosvětově strategických obchodních cílů naší mateřské společnosti, G4S plc, která je největším poskytovatelem bezpečnostních řešení na světě. Jsme na významných letištích v USA, Asii a v Austrálii. Jako jedna z prvních civilních nestátních bezpečnostních služeb jsme založili specializovanou divizi Sea Ports and Airports, která tyto vysoc-

Hledání rovnováhy mezi honbou za ziskem a rizikem podnikání

ce sofistikované služby poskytuje rentabilněji, než je dlouhodobě schopna většina provozovatelů letišť a letecké dopravy. Těto konkurenční výhody (obzvlášť za současné situace, kdy v rámci civilní letecké dopravy probíhá takřka permanentní cenová válka) jsme dosáhli angažováním a celosvětovým propojením špičkových specialistů, disponujících rozsáhlým know-how a značnou mobilitou. Bezpečnostní kontroly osob, zavazadel a zboží včetně ostrahy letišť naši školení zaměstnanci uskutečňují za pomoci špičkových technologií. Navíc, v rámci globálního programu pojištění, G4S kryje své služby vysokou pojistkou, kterou si řada provozovatelů letišť a leteckých dopravců těžko může dovolit. Na letišti v Praze-Ruzyňi jsme dodali systém kontroly vstupů Multimax, což je výrobek naší britské sesterské společnosti G4S Technologies. Multimax je řídicí software, který integruje jednotlivé prvky bezpeč-

nosti ve vstupních prostorách včetně dveří, čteček karet atd. Tento systém jsme dodali i do poboček České národní banky, ale také například do amerického Pentagonu. Mezi naše zákazníky se rovněž řadí nejvýznamnější evropská letiště, jako např. Heathrow v Londýně, Schiphol v Amsterdamu, Atény atd. Samozřejmě, že naším cílem je uplatnit se i na dalších letištích České republiky; na Letišti Pardubice naši zaměstnanci provádějí bezpečnostní kontrolu zavazadel a cestujících a v Karlových Varech jsme nainstalovali a servisujeme kamerový systém. Na všech těchto letištích působí náš specialista, uznávaný expert na letištní bezpečnost, JUDr. Josef Turecký. Pomáhá zdokonalovat bezpečnostní metodiku letišť, postupy pro zvyšování jejich bezpečnosti a školí personál.

Pane předsedo, stojíte v čele úspěšné firmy, jež v České republice střeží řadu strategických objektů, úradů

a firem. Co se známe, vždycky jste dokázal jít do složitých situací a ustát nástup do již tzv. rozjetého vlaku, a poté už coby jeho pomyslný mašinfíra ho úspěšně řídit. Ostatně ilustruje to i událost, kdy vám 22. dubna 2010 byl předán diplom pro Manažera odvětví roku 2009.

Je fakt, že toto ocenění je pro naši firmu velkým zadostiučiněním. U G4S Security Services (CZ), a.s. působím teprve dva roky. Vážím si toho, že když bylo představenstvo naší společnosti osloveno Českou manažerskou asociací, zdali by chtělo někoho nominovat do soutěže „Manažer roku“ (mj. proto, že se jí G4S už v minulosti několikrát úspěšně zúčastnila), že se rozhodlo pro mne. Absolvoval jsem řadu pohovorů a vyplňování dotazníků. 22. dubna 2010 jsem pak byl jako jeden ze tří

rou při získávání zakázek jako společnost nepůjdeme. Za druhé, kde je zdravý balanc mezi potenciálním ziskem a rizikem plynoucím z cesty k tomuto zisku. Správný obchodník chce za každou cenu získávat nové zakázky a ne vždy dokáže, či chce vidět i potenciální rizika. To je velká výzva pro top manažery. Věřte, že hledání rovnováhy v procesu maximalizace zisku a zároveň eliminace rizik považují za jeden ze svých hlavních úkolů.

Oba jsme vyrůstali na Baťově, jenomže já v Sezimově Ústí II a vy v druhdy přejmenovaném Zlíně.

Baťův duch na Zlínsku pořád žije. A žil tam i za minulého režimu. Jestliže jsme měli nařízeno naší čtvrti, kde jsme chodili do školy, říkat „Bahňák“, stejně jsme jí všichni říkali Baťov,

G4S SECURITY SERVICES (CZ), A.S. JE V ČESKU NEJDÉLE PŮSOBÍCÍM SOUKROMÝM POSKYTOVATELEM BEZPEČNOSTNÍCH ŘEŠENÍ A ODBORNÉHO PORADENSTVÍ PRO VEŘEJNÉ INSTITUCE, PRŮMYSLOVÉ OBJEKTY, LETIŠTĚ, BANKY ATD.

finalistů pozván na Slovanský ostrov, kde mne vyhlásili Manažerem odvětví bezpečnostních služeb roku 2009. Když jsem svým šéfům na ústředí o této události posílal report, uvedl jsem (a myslel jsem to smrtelně vážně), že to je úspěch celé naší firmy a mých kolegů, protože jeden člověk nemůže zajistit úspěch firmy o dvou tisících zaměstnancích. To je zkrátka týmová práce a její mantinely jsou dány pravidly, která ve firmě panují. Takže ocenění Manažer odvětví roku 2009 beru hlavně jako ocenění společnosti G4S Security Services (CZ), byť experti České manažerské asociace možná brali do úvahy i mé počiny z minulých let. To víte, sedmadvacet let praxe, to už člověka hodně omlátí. To, o co se vždycky mohu opřít, je poměrně silná konzistence v názorech na děláni byznysu. Zásadní důraz kladu na velkou spolehlivost ve prospěch zákazníka a maximální tah na branku ve prospěch zaměstnavatele.

Zejména v servisních branžích je to hlavně o lidech. Jsou ale dva momenty, s nimiž se v plné síle potkávám poprvé až nyní. Za prvé hledání meze, za kte-

protože tak to bylo. Ale nejen z toho důvodu mne výrazně zaujalo vyjádření Tomáše Bati z roku 1932, které jste použil pro úvodník pátého vydání Všudybylu 2010. Bohužel jsem se s ním potkat nemohl, až s jeho vnukem Tomášem Baťou, s nímž jsem v Praze slavil jeho devadesáté narozeniny. Jeho děda je pro mě obrovským vzorem a inspirací. Mimořádně, můj strýc v roce 1948 Baťově rodině pomáhal dostat se z Československa. Byl za to odsouzen v nepřítomnosti a omilostněn až v roce 1991. Když čtu Baťův úvodník, jsem fascinován, jak stručně a srozumitelně lze pojmenovat situaci, v níž se nyní nacházíme. On to sice psal v roce 1932 o Světové hospodářské krizi, avšak jeho slova jsou naprosto trefná. ■

»» www.group4securicor.cz

Nevybrali jste si u nás, zkuste to na www.unitedtravel.cz

V květnu 2010 byl spuštěn první on line konsolidátor zájezdů na internetu v Česku. Cestovní kancelář Autoturist a.s. a poskytovatel software pro cestovní kanceláře, brněnská společnost Pear s.r.o., vytvořily a provozují webový portál, který umožňuje vybírat zájezdy, okamžitě je rezervovat a zakoupit v rezervačním systému pořádkující cestovní kanceláře. Výhodou pro klienta je, že komunikuje přímo s organizátorem zájezdu. Pro cestovní kanceláře pak nižší náklady za rezervaci a prodej zájezdu. V zahraničí jsou takovéto systémy již dlouhou dobu v provozu a jsou oblíbené pro uživatelský komfort a šíří nabídky zájezdů, které jsou aktuálně k dispozici. Rezervační systém PEAR v Česku k datu uzávěrky tohoto vydání Všudybylu používá dvacet šest a na Slovensku jedenáct cestovních kanceláří ■

»» www.unitedtravel.cz

Soukromý letoun rozumnou investicí

Sjednatelem LD Aviation Prague, s.r.o. Jaroslavem Najmanem se potkáváme 7. května 2010. Jeho firma prodává nová i zánovní letadla, helikoptéry a veškerou technickou podporu. Tzn. náhradní díly, nářadí, vybavení atd. pro civilní a vojenská letadla.

Jaroslav Najman

LD Aviation Prague působí po celém světě. Helikoptéry jsme prodali např. z Brazílie do Itálie. Elektroniku do letadel obvykle nakupujeme v USA. Spolupracujeme s izraelskými firmami. Technickou podporu dodáváme do Thajska, pro mexické námořnictvo, senegalské letectvo aj. Pro US Army jsme na Slovensku v Popradu ve spolupráci s tamní firmou zmodernizovali jednadvačten ruských helikoptér MI-8 a MI-17 atd.

Jaroslave, za sto let existence našeho leteckého průmyslu jej pravděpodobně nic tak důkladně nezkrušilo, jako návrat k tržní ekonomice koncem dvacátého století.

Důvod propadu českého leteckého průmyslu mj. byl, že se po roce 1948 stoprocentně orientoval na Východ. Když se však začátkem devadesátých let v Československu převrátil režim, byly východní a s nimi spjaté trhy v propadu, a naše firmy se snažily přeorientovat na západní. Od amerického trhu jsme ale byli naprosto odříznuti, protože v USA ani v západní Evropě nesměly stroje certifikované podle českých a ruských norem létat. Během devadesátých let se sice začala měnit situace, ale český letecký průmysl už propad

nedohnal. Státní podniky ztrácely vysoce kvalifikované zaměstnance, a z nich se mj. začali formovat výrobci skvělých českých ultralightů, jako např. Evector, který dnes vyvíjí turbovrtulový dvoumotorový letoun.

Pokud se na situaci podíváme celosvětově, útlum leteckého průmyslu stihl všechny malé národy. Holanďané přestali vyrábět Fokkery. Švédové Saaby. Přestali být konkurenceschopní, protože vyvinout nové letadlo stojí neuvěřitelné peníze. Američané říkají: „Výroba malých letadel dělá z bilionářů milionáře,“ a je v tom velký kus pravdy. Vyprodukovat stíhačku se všemi systémy dokáží jen silné ekonomiky, jako Rusko, USA, Francie nebo Čína. Kompletně celou stíhačku už dnes nevyrábí ani Velká Británie.

Za předchozího režimu bylo nemyslitelné vlastnit soukromé obchodní letadlo.

U řady Čechů tento pocit přetrvává. Přesvědčili jsme se o tom, když jsme je tu od poloviny devadesátých let začali prodávat a vysvětlovat, že pro podnikatele, který nechce ztrácet čas čekáním na letištiích, je rozumnou investicí koupit si vlastní letoun a mít vlastní posádku. Nejen, že nečeká na letadlo, ale letadlo na něj, ale že i dobu letu může využít k obchodním jednáním, popř. k jiné práci. V business jetu (pokud na to má vybavení) se může připojit na

internet, telefonovat aj. Speciálně při letech přes oceán je to velká výhoda. Dnes to už lidé vědí a pořizují si business jety, a my jsme jim schopni takové letadlo zakoupit, dovézt a za pomo-

ci partnerských provozovatelů uvést do provozu. Jsme s to starat se jim o veškerou technickou podporu. Přivést náhradní díly. Zařídit financování a údržbu letadla. Zajistíme jim pojiš-

LETADLO JSME KLIENTOVI SCHOPNI ZAKOUPIT, DOVÉZT A UVÉST DO PROVOZU.

tění, proškolení posádek na daný typ letadla, registraci na Úřadu pro civilní letectví ČR atd. Zkrátka poskytujeme službu na klíč. ■

» www.ldap.aero

LD Aviation Prague, s.r.o.

Svobodným člověkem jest jen ten, se kterým přichází se vše tak, jak on si toho žádá. Ale znamená to, že se s ním skutečně děje vše to, co si on usmyslí? Vždyť krasopis například učí nás psát písmeny a slovy vše, čeho se nám zachce; ale abych napsal třeba své jméno, nemohu psát taková písmena, která mi připadnou, nýbrž musím se odhodlati psát taková písmena, která jsou nutná, a v tom pořádku, který je náležitý.

Epiktétos z Hierápole (50 - 138)

Oslava v pořádku, který byl náležitý

V duchu uznaného: „Ta píše!“ se ve Vojenském klubu v Praze-Dejvicích 15. dubna 2010 konala oslava šedesátin rodáka z Hrušek na Břeclavsku, ředitele Ústavu pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod generálmajora letectva v záloze Ing. Pavla Štrůbla. Ke gratulantům se ještě jednou připojují Všudybyl a Liga pro cestovní ruch s doporučením: „Navš-

tivte Podluží“. Obcí Hrušky vede cyklostezka nejjihnější vinařskou oblastí Česka, kterou přivítají zejména ti, co kopce neradí. Vytrvalejším nabízí rodiště oslavence nejen jedinečnou podlužáckou atmosféru, ale i kvalitní ubytování, občerstvení a samozřejmě ochutnávku vín. ■

»» www.hrusky.cz

ThDr. Ing. Lukáš Evžen Martinec, OSA se narodil 1. dubna 1958 ve Zlíně. V roce 1977 maturoval na Střední průmyslové škole stavební ve Zlíně. V letech 1977 až 1982 vystudoval Stavební fakultu Vysokého učení technického v Brně. Poté do r. 1989 pracoval jako stavební inženýr v Ostravě. 3. října 1988 byl tajně vysvěcen na kněze v chorvatském Djakovu.

V letech 1990 až 1991 působil v Beskydských farnostech. Od r. 1991 do r. 1995 studoval v Římě na Papežské univerzitě Gregoriana. V témže roce se stal farářem na Starém Brně a v roce 1997 augustiniánským opatem.

Je předsedou Správní rady Masarykovy univerzity v Brně, členem Správní rady Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně, členem Správní rady Janáčkovy akademie múzických umění v Brně a členem Vědecké rady Teologické fakulty Palackého univerzity v Olomouci. Rovněž je členem předsednictva konference vyšších představených mužských řeholí v ČR.

S jedenáctým starobrněnským opatem ThDr. Ing. Lukášem Evženem Martincem, OSA se potkáme 11. května 2010 v areálu Augustiniánského opatství na Starém Brně na Mendlově náměstí.

Pane opate, setkání s vámi mi připomnělo jiné, s plzeňským biskupem mons. Františkem Radkovským (viz www.e-vsudybyl.cz, článek „Vždy věrná Plzeň“), který, než se dal zcela na kněžskou dráhu, vystudoval atomovou fyziku. Vy zase stavařinu. Ostatně za to, že spolu děláme rozhovor, může váš kolega ze studií na VUT, náměstek ministra pro místní rozvoj Ing. Jirí Koliba.

Ano před studiem teologie jsem absolvoval Vysoké učení technické v Brně, Fakultu stavební a skončil jako statik ocelových konstrukcí. Z dob vysokoškolských studií tak mám pravděpodobně dvojnásobek spolužáků než ostatní. Stává se mi, že pokud ve společnosti představuji toho či onoho známého s jejich manželkami a dětmi, a konstatuji, že jsme spolu studovali, někteří okolostojící se pohoršují, kolik že jich uteklo ze semináře. To ale okamžitě uvádím na pravou míru a říkám: „To jsou spolužáci z první fakulty, kterou jsem vystudoval,“ a mezi takové patří i Jirí Koliba z Hodonína, s nímž se občas snažíme o nějaký

© foto Jef Kratochvíl

Jsme jediným augustiniánským opatstvím na celém světě. V heraldickém znaku mám ve dvou polích písmeno „e“ s korunkou, připomínající, že toto opatství se nachází v bezprostřední blízkosti chrámu, který roku 1323 založila královna Eliška Rejčka. Ve druhé části erbu je hořící srdce, což je univerzální znak augustiniánů, poukazující, že sv. Augustin zahořel láskou k Bohu. Probodnutí srdce šípem pak symbolizuje, že jím proniklo slovo Boží.

Když budeme lepší, budou lepší i časy

společný sport. Velmi rád se se spolužáky z techniky potkávám. Jsou pro mne jakýmsi zrcadlem, odrazem, jak to vypadá v naší společnosti.

V Česku? Zdá se, že dost rozkastováno. Někteří, kteří zažili vzestup, nás spoluobčany rozlišují na lidi první a druhé kategorie. Jako za dob socialismu, kdy jsme si byli všichni rovní, a někteří rovnější.

O tomto jevu jsem mluvil i s psychologem. Ti potvrdili, že někteří lidé, pokud se dostanou do vyšší či vysoké pozice, se mohou velmi změnit, bohužel častěji negativně. Chovat se tak, jak se předtím

nechovali. Nicméně moc (třeba politická), ta není obvykle v demokracii nadlouho. Takže z naší strany je to věcí trpělivosti. Tedy – pokud tito ve svém postavení neudělají nezvratná škodlivá rozhodnutí. Jsou bohužel i funkce, v nichž lidé vykonávají moc (přesto, že by se mělo jednat o službu) dlouhodobě, a tam je to těžší. Kardinál Špidlík, který nás učil, říkával, že s takovými lidmi jen musíme být trpělivější delší dobu. Co se ale týká nás, kteří máme „moc bezmocných“, je důležité být si vědom toho, za jakým jdeme cílem a jakými prostředky. To máme modelově ukázáno na životě Ježíše Krista. Rozdíl mezi ideálem

a realitou, s jakou je vykonávána jakákoli moc, je pak důvodem, proč jsou mnozí nespokojeni. Ale i v době sv. Augustina (354–430) lidé lamentovali, v jaké době že to žijí. Sv. Augustin jim říkával: „Nestěžujte si, jaké jsou časy, protože časy jsou takové, jací jsou lidé.“ Z toho plyne i pro nás: Změňme sami sebe. Když budeme lepší, budou lepší i časy.

Území České republiky historicky bylo a je hospodářsky úspěšnou částí Evropy, což se mj. projevuje i obrovskou koncentrací kulturních světských a církevních památek. Jenže místo toho, abychom této konkurenční výhody hospodářsky využívali, většinu obyvatel Česka koupěschopní spotřebitelé odjinud – poutníci, návštěvníci či hosté, zkrátka turisté – vadí. Vrchní zemský rabín Efraim K. Sidon, s nímž jsme na podobné téma meditovali, na toto téma uvedl: „V Česku je patrný odstup k hostovi, skoro (bych řekl) na hranici nepřátelství.“ (viz www.e-vsudybyl.cz, článek „Následovat Praotce Abrahama v jeho pohostinnosti“)

Snad i díky tomu, že jsme byli čtyřicet let v uzavřeném systému s totalitní ideologií, se nám kdokoli cizí jeví jako potenciální nepřítel a máme k němu skoro až xenofobní vztah. To není pouze můj postřeh, ale takto nás vidí i řada lidí zvenku.

ale zároveň dáme nahlédnout lidem zvenku (zejména ze Západu), jaká je česká realita. Že nejsme těmi, kteří v srovnání s nimi mají cenu – takřka jako když se přepočítává Euro – tedy 1:25. Čím dříve se nám podaří dostat v myslích návštěvníků do jejich civilizačních parametrů, tím lépe pro nás pro všechny. Jejich bezprostřední konfrontace s tím, co jsme dokázali, je totiž mnohem účinnější než prohlášení všelijakých řečníků na mezinárodních fórech, která mnohdy nikoho nezajímají a ještě víc lidí jim nepříliš důvěřuje. A snad není nutno připomínat, že krásně opravené a dobře udržované památky, kterých bychom mohli mít u nás doslova požehnaně, by byly pro nás efektivnějším a trvalejším svědectvím

Před dvaceti roky jsme byli plni optimismu a nadějí, jak to bude u nás v příštích letech báječné. A jakoby nám došly síly. Spíš, než abychom docenili, kam jsme se posunuli, lamentujeme, že to není podle našich představ. Ale to je zřejmě v psychice člověka, ať žije v kterékoliv generaci. Pokud by byl cestovní ruch v České republice in, tedy i na patřičné úrovni, a my se návštěvníkům naší vlasti věnovali a otevřeli, pomůžeme tím nejen sobě ekonomicky,

než měnící se politická reprezentace. Památky se totiž nedělí na levicové či pravicové, a tudíž nejsou a priori ideově diskvalifikovatelné. Jejich nadčasovost by pro nás mohla být v dnešní hektické době poučná.

Položme si otázku: Kam mají turisté v České republice jít? Do nákupních center? To už má většina lidí ze Západu dávno za sebou. Turisté chtějí obdivovat krásu vytvořenou za minulých dob i za te současné. Církevním památkám je vtisknut duch, v němž byly stavěny, a který lidé neustále oslovuje. Leč vzhledem k ideologii, která u nás vládla silou totalitní moci, jako bychom měli strach se tomuto duchu otevřít a naslouchat. Tak se někdy těmto památkám takřka zvykově vyhýbáme. Snad proto, že řada z nás podlehla módě trávení víkendů a ostatního času v nákupních střediscích.

varianta se zatím v Brně neprojevuje. Dá se to i částečně pochopit. Než by riskovali jízdu (či postávání na nejdelším parkovišti ve střední Evropě) po dálnici D1, a to zdali se včas vrátí, a živí a zdraví, raději Brno bohužel oželí. I z tohoto důvodu turisté zůstávají v Praze nebo jedou do Karlových Varů apod. Nicméně Brno spotřebitele odjinud – turisty – potřebuje. Díky osobním svědectvím návštěvníků jsou totiž historie i atraktivita našeho města v zahraničí prezentovány daleko neúčinněji. A že je co prezentovat – o tom vůbec nepochybuji! Proto jako podstatnou věc vidím, aby se už konečně dodělala dálnice mezi Brnem a Vídní,

aby se k nám zahraniční turisté mohli dostávat snadněji.

Pane opate, jedním z vašich předchůdců byl Gregor Jan Mendel, kterého v souvislosti s akcí Ligy pro cestovní ruch v minulém Všudybylu připomněl prezident České agrární komory Ing. Jan Veleba, viz www.e-vsudybyl.cz, článek „Narozeninová party Ligy pro cestovní ruch o umění prodávat“.

Gregor Johann Mendel, v pořadí šestý opat Augustiniánského opatství na Starém Brně, je uznávaným zakladatelem genetiky. Vzhledem k tomu, že genetiky ještě donedávna byla pro většinu lidí

tajemnou vědou, jsem toho mínění, že vůči opatu Mendelovi máme v našem městě značný dluh. Náš klášter bychom totiž mohli v celém světě daleko více prezentovat jako kolébkou genetiky, obdobně jako jsou prezentována jiná místa spojená s osudy významných osobností. Doufejme, že časem pochopíme, jaký poklad díky Starobrněnskému klášteru v Brně máme. Zvu proto všechny čtenáře Všudybylu do míst, kde Gregor Johann Mendel žil a pracoval, a samozřejmě i do naší nádherné baziliky, která je skvostem gotické architektury na Moravě. Přijďte se podívat, v jakém prostředí se zrodila ona genialita, která poodkryla zákonitosti dědičnosti. ■

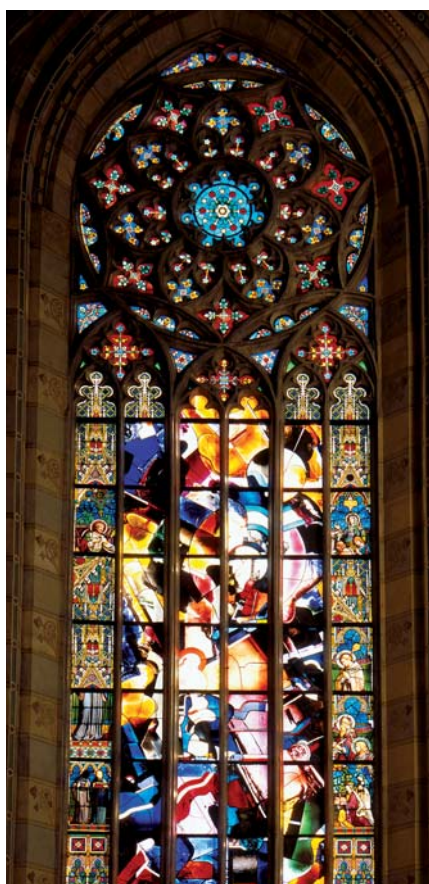
» www.opatbrno.cz

NESTĚŽUJTE SI, JAKÉ JSOU ČASY, PROTOŽE ČASY JSOU TAKOVÉ, JACÍ JSOU LIDÉ.

Původní profesí jsem hudebník. Jedním z mých vůbec prvních středoškolských poznatků bylo zjištění víceméně konfrontačního vztahu v muzikantských kruzích mezi Brnem a Prahou. Nicméně ještě jsem nepotkal Pražáka, který by byl hrdý na to, že je z Prahy. Zato brněnských patriotů až až...

Snad proto, že je Brno menší než Praha, že v něm lidé mají tím pádem k sobě blíž a vědí, co v sobě jejich město skrývá. Když překročíme rámeček umění, v Brně není tolik moci jako v Praze, např. té politické. Ani se tu netočí tolik velkých financí, které lidi rozdělují na různé skupinky. Tady ještě může fungovat přirozenost v mezilidských vztazích, které by měly být všude, protože jsou cennější než kariéra, moc a finance. V Brně také není tolik turistů jako v Praze. Přesvědčíš turisty totiž nemusí být ve všech ukazatelích (kromě ekonomického) ideální pro život místních lidí ve městě, pokud na to není město řádně připraveno. Málo turistů může být i ke škodě města. Ta první

Slovenské kráľovské mestá v Prahe

Podpísaním deklarácie v júli 2001 vytvorili mestá východného Slovenska Bardejov, Kežmarok, Levoča a Stará Ľubovňa regionálnu sieť s názvom Slovenské kráľovské mestá. Rozvíjajú túto značku ako symbol kvalitných produktov s cieľom posilniť turistický ruch v celom regióne. Zatiaľ ich poslednú prezentáciu pripravilo zastúpenie Slovenskej agentúry pre cestovný ruch v Česku. Uskutočnila sa 11. mája 2010 v Prahe. Jej prvá časť sa odohrala na Slovenskom veľvyslanectve. Otvorilo ju dobové komorné trio z Kežmarku. Účastníkov, vrátane ministra pro místní rozvoj České republiky Rostislava Vondrušku,

hy a tradičné syrové výrobky. Pre verejnosť bol pripravený program v Slovenskom inštitúte, ktorý otvoril jeho riaditeľ Vladimír Valovič, spolu s veľvyslancom Slovenskej republiky a zástupkyňou

privítali veľvyslanec Slovenskej republiky v Česku Peter Brňo, obchodný radca Ladislav Bodnár a zástupkyňa SACR Klára Badinková. Kráľovské mestá zastupovali: prednosta Mestského úradu Bardejov Juraj Popjak, prednosta Mestského úradu Kežmarok Miroslav Perignath, primátor mesta Levoče Miroslav Vilkovský a primátor mesta Stará Ľubovňa Valent Jaržembovský. Po príhovoroch a prezentačnom filme, vystúpila ľudová skupina z Horného Spiša. Podávali sa slovenské špeciality – bryndzové a kapustové halušky, piro-

SACR v Prahe. Vystúpenia ľudovej skupiny aj dobovej hudby a vernisáž fotografií slovenských kráľovských miest manželov Bobákovcov, boli ozajstne pútavé. Aj tu návštevníci degustovali slovenské špeciality a pri odchode z prezentácie neraz konštatovali, že sa na nej mali naozaj kráľovsky. ■

» www.sacr.sk
» www.royal-towns.sk

Sekce památek v Botanické zahradě

Činnost Sekce památek a významných turistických cílů Asociace cestovních kanceláří České republiky poutá velký zájem. Dokládá to hojná účast na pracovním setkání cestovních kanceláří v Botanické zahradě v Praze Tróji 13. května 2010, na něž zvala předsedkyně Sekce Dr. Jolana Myslivcová. Prohlídka Botanické zahrady totiž patří (do

značné míry) mezi odborné programy cestovního ruchu, a tak účastníci vysoce hodnotili dostupnost exponátů pro hendikepované návštěvníky, včetně popisek v Braillově písmu, i poutavý výklad kvalifikovaných průvodkyň v češtině a angličtině. V dalších jazycích – němčině, ruštině, španělštině a francouzštině – jej Botanická zahrada nabízí formou elektronických průvodců. Počasí přálo. Vše kvetlo, a navíc se zrovna konala mezinárodní výstava bonsaí. Takže si bylo možné sáhnout nejen na sekvojovec obrovský, ale prohlédnout si i tyto malebné miniatury. Téměř všichni byli vybaveni fotoaparáty a fotili a fotili. Zážitek umocnila ochutnávka vína ze zdejší vinice sv. Kláry, nad níž jsme spolu s jarním podvečerním vychutnávali i tuto málo obvyklou vedutu Prahy. ■

» www.ackcr.cz
» www.botanickazahrada.cz

Jarní konference evropských ochránců osobních údajů

mají tradici. Jsou každoročně příležitostí „probrat“ vše, co je v oblasti ochrany osobních údajů „na pořadu dne“. A není málo toho, co zasahuje život lidí a ohrožuje jejich právo být ponechán sám sobě, mít své výsostné území, dává smysl výroku „můj dům, můj hrad“ – řečí základních lidských práv – mít chráněný soukromý a rodinný život. Koneckonců kdo neslyšel o odcizených osobních údajích, vykradených kontech, dětské pornografii na internetu, skenování cestujících, „googlování“ uchazečů o zaměstnání, sledování pomocí kamer, čtení elektronické pošty atd.?

Český Úřad pro ochranu osobních údajů

přijal roli pořadatele Jarní konference v roce, kdy si připomene desáté výročí své existence. Pořadatelská funkce předpokládá kromě ryze organizačních záležitostí také nalezení sjednocující myšlenky a výběr „žhavých témat“. Mottem naší pražské konference byl imperativ: „Hodnotit minulost, myslet na budoucnost“.

Na Pražském hradě,

kde se konference ve dnech 28 až 30. dubna 2010 konala, se setkala na sto dvacet představitelů evropských ochránců soukromí včetně delegátů Evropské komise a Rady Evropy. Tematické bloky se týkaly hlavně vymožeností elektronického komunikování, které je na jedné straně výborným pomocníkem, ale bez dostatečného ohledu k právu na soukromí také zlým pánem nad lidskými osudy. Hovořilo se proto o „Internetu

Veni, vidi...

Evropané přijeli, viděli (nejen Prahu) a Češi obstáli

věcí a všudypřítomném monitorování v prostoru a čase“ i o zranitelnosti dětí, které bezstarostně odkrývají soukromí své i svých rodin (Děti v pavučině sítí), aniž si uvědomují, že co na sebe poví, už nikdy nezmizí a vždycky to bude moci někdo najít... Hledala se odpověď, co s ochranou osobních údajů v době raketové expanze nových technologií (Ochrana osobních údajů na rozcestí) a uvažovalo o tom, jak vybalancovat státní správu věcí občanů a zachovat jejich soukromí (veřejný sektor:

respektovaný partner, nebo privilegovaný zpracovatel dat?). Naléhavě byla otevřena otázka, jak sloužit zabezpečení rovných práv pro menšiny a zároveň je nevystavit xenofobii či diskriminaci (etnické profilování).

K výsledkům konference

a jejím rezolucím se budou účastníci nejednou vracet. Určitě se budou stejně vracet i ke vzpomínkám na prostředí Pražského hradu, kde je uvítal předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka a pozdravil kancléř prezidenta republiky Jiří Weigl, i primátorské rezidence, kde se setkali v předvečer zahájení s primátorem Pavlem Bémem. Český Úřad pro ochranu osobních údajů potvrdil respektované postavení, které mu mezi evropskými ochránci soukromí náleží. Poděkování a uznání předsedovi Úřadu Igoru Němcovi a jeho týmu byla velmi srdečná. Za všechny vřelý výrok z chladného severu – od norského účastníka: „Vy byste měli dělat konferenci každý rok.“

»» www.uoou.cz

úřad pro ochranu osobních údajů
the office for personal data protection

S Vladimírem Šalanským se potká-
váme od dob, co jsem se coby tis-
kovy mluvčí Středoevropského
veletrhu cestovního ruchu začal pohy-
bovat ve veletržnictví, takže k datu, kdy
spolu hovoříme (5. 5. 2010), je to dob-
rých osmnáct let.

Vládo, na rozdíl ode mne jsi veletržním
prezentacím, výstavám, workshopům
a zahraničním podnikatelským misím
prezentujícím Česko jako zemi, do níž
se sluší jezdit utrácet peníze a obchodo-
vat s ní, zůstal doposud věrný.

Dá se to tak říci. Co se týče cateringu,
nezabýváme výhradně akce prezen-
tující Česko coby cílovou turistickou des-
tinaci, přestože akcí cestovního ruchu
děláme nejvíc. V cateringu pro národní
účasti jsme začali podnikat v roce 1992
na World Travel Market v Londýně, kde
jsme se spolu setkali poprvé. Tedy rok
před tím, než vznikla Česká republika.
Točili jsme tam české pivo, podávali vep-
řo-knedlo-zelo, měli Švejska s vojákem atd.
Byla to naše vůbec první veletržní cate-
ringová mise na národním stánku, ve kte-
rých pokračujeme dodnes. Jejich cílem je
prezentovat zahraničním návštěvníkům
typicky českou (tedy i moravskou a slez-
skou) gastronomii včetně nápojů – piva
a vína, a v neposlední řadě i muziky.

**K dnešnímu dni jste pro Českou centrá-
lu cestovního ruchu cateringově zajisti-
li na tři sta zahraničních účastí.**

To je pravda. Počínaje Evropou přes
Spojené arabské emiráty, Austrálii a obě
části amerického kontinentu. V posled-
ních letech CzechTourism začal dělat zají-
mavé akce také společně s Ministerstvem
zahraničních věcí ČR, a některé z nich js-
me rovněž zajišťovali. Zřejmě jsme se
osvědčili, a tak už catering v zahraničí
děláme i u akcí samostatně pořádaných

Vladimír Šalanský

*Restauratér, hoteliér,
majitel a spolumajitel
gastronomických spo-
lečností – Velká klášter-
ní restaurace, Hanavský
pavilon, Hotel U tří pštro-
sů, hotel Questenberk
a GastroLEV Catering.*

Ministerstvem zahraničních věcí ČR.
Tyto prezentace se zpravidla odehráva-
jí ve spolupráci s tamním renomovaným
hotelem a vazbou na nějakou proslulou
osobnost. Například v Mexico City v hote-
lu Niko, rok poté, co Taťána Kuchařová
vyhrála Miss World, jsme se podíleli spo-
lu s ní na reprezentaci České republiky.

Česká kuchyně a její prezentace v zahraničí

Účast byla obrovská, protože všichni měli
zájem vidět nejkrásnější ženu světa. Vrá-
tili jsme se tam i v roce 2008. V La Hacie-
nda de los Morales – jedné z tamních nej-
luxusnějších restaurací – jsme společně
s Asociací kuchařů a cukrářů ČR zabezpe-
čovali Deset dní české gastronomie. Byl
s námi jeden z nejlepších cukrářů Čes-
ké republiky pan Skála. Zde jsme
získali ocenění za prezentaci
české kuchyně. Další akce
jsme dělali v Buenos Ai-
res v Argentině na české
ambasádě a také v hotelu
Four Seasons, kde jsme při-
pravovali raut pro šest set li-
dí. Dělali jsme i catering při slav-
nostním zahájení filmového fes-
tivalu v Pina Maru, na němž
Česko představilo své dva fil-
my. V Chile jsme návštěvníkům

obchodních center předváděli malé české
gastronomické speciality, jako například
lívanečky, bramboráky, a současně jim
k tomu ve španělštině rozdávali recep-
ty. Večer poté mohli vyzkoušet naše čes-
ké šestichodové menu v restauraci Agua,
kterou zajistila česká ambasáda, a díky
tomu upevňovat kladný vztah k České
republice. Setkal jsem se už s řadou

turistů, kteří se na základě prá-
vě takového impulzu – stře-
tu s českou gastronomií –
do České republiky vydali.

Díky tomu, že v Praze provo-
zujeme i dva hotely, někteří
z nich bydlí právě u nás.

Podíleli jsme se na velmi úspěš-
ných akcích Ministerstva zahra-
ničních věcí ČR v Thajsku v hote-
lu Dusit Thani, který je věhlasný
tím, že tam na jídlo chodí králov-

VELKÁ
KLÁŠTERNÍ
RESTAURACE

ská rodina. Měl jsem tam tu čest setkat se s thajským princem, což je věc vysoké prestiže, neboť královská rodina je tam nadevše. Poté jsme pokračovali na Filipínách v hotelu Sofitel, kde velké ovace, kromě naší české gastronomie, sklízely koncerty houslového virtuosa Jaroslava Svěčeného i produkce Karla Vágnera a jeho syna pro mladší generaci. Spojení českého hudebního a gastronomického umění se ukázalo jako velmi funkční a atraktivní. Zajistilo vysokou návštěvnost a velkou popularitu všeho českého.

Spolupracujeme i s Českým olympijským výborem. Zřejmě nejhezčí akcí byly Zimní olympijské hry v Turíně v roce 2006. Cateringově jsme zabezpečovali Český dům v Brianconu, a co se stravování týče, pečovali i o naše sportovce včetně medailistů Kateřiny Neumanové a Lukáše Bauera.

Určitě je daleko rentabilnější, když spotřebitelé přijíždějí nakupovat do Česka, než když je zboží vyváženo za zákazníky. Nicméně i v této sféře zahraničního obchodu pomáháte českým exportujícím firmám uspět na zahraničních odbytích.

Asi první velký úspěch, který jsme v této oblasti zaznamenali, se udál v Moskvě, kdy se nám podařilo prosadit Becherovku do Dumy. S jejím hospodářem jsem se seznámil na tamním večírku. Nejdříve jsme si vyměnili kravaty, pak čepice, a druhý den už jsme nastupovali do Dumy. Becherovka je dodnes v jejich stáncích a restauracích. Kromě českých destilátů a piva se už ale na zahraničních trzích začínají prosazovat i naše bílá vína.

Zajišťujeme catering při účasti České republiky na potravinářských veletrzích. V roce 1996 jsme byli na veletrhu Vacances v Bruselu v Atomiu. Zde se účastní restaurace prakticky z celého světa. Dalo by se říci, že je to takové pokračování Expa 1958, kdy Československo právě v této soutěži získalo zlatou medaili. Naše firma LEV k.s. ji tam pak v roce 1996 pro Česko vyhrála znovu. Loni jsme se Vacances opět zúčastnili, avšak s průřezem pív z České republiky. Mimo jiné jsme zde prezentovali speciální pivo z domácího

pivovaru Matuška. Pivovarník Martin Matuška je několikanásobným držitelem ocenění „Sládek roku“.

V rámci spolupráce s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR se chceme do Bruselu vrátit i letos, a to s velkou českou restaurací.

Vzhledem k tomu že disponujeme rozsáhlým cateringovým mobiliářem a dopravou s chladičmi vozy, jsme schop-

ni catering zajistit i v české republice na firemních a dalších podobných akcích.

Je radostné podnikat s vizí a perspektivou. V rodinné firmě to obvykle závisí na schopnostech předávat si podnikatelskou štafetu z generace na generaci.

Svého nejstaršího syna Vladimíra, který je (zrovna tak jako já) vyučen v oboru kuchař a ve Velké klášterní restauraci úspěšně zastává roli šéfkuchaře, se snažím dostat do takové formy, aby tu pomysl-nou „štafetu“ do mně mohl převzít. Ačko-

liv podnikáme v gastronomii, podnikání není jen o ní, ale o celkovém zabezpečení chodu firmy. Klademe důraz na marketing, obchod a realizaci dalších aktivit. A na tom všem se podílí celá naše rodina.

Vaše hlavní působíště je v areálu Strahovského kláštera.

Ano. Na Strahovském nádvoří provozujeme Velkou klášterní restauraci, která má kapacitu 500 míst a letní zahradu se 150 místy. Je to rekonstruovaná restaurace v rustikálním stylu. Dýchá zde na vás taková staropražská atmosféra. Doplňuje ji jak dobové oblečení obsluhy, tak i naše každodenně pořádané večery s živou hudbou a na přání i ukázkou folklorních tanců. Díky své členitosti je vhodná pro malé i velké skupiny, jednotlivce, firemní akce, svatby a soukromé rodinné oslavy. Kuchyň restaurace je otevřená, a tak se přímo před hosty pečou selata, koláče, pizzy; připravují steaky a podobně. Nabízíme zde velkv výběr vín a především

CATERING ZAJIŠŤUJEME NEJEN V ČESKU, ALE I V ZAHRANIČÍ S ÚČASTÍ NA VELETRZÍCH A STÁTNÍCH AKCÍCH.

pív, včetně onoho speciálního z již zmiňovaného domácího pivovaru Matuška.

V blízkosti Pražského hradu a Loretánského náměstí provozujeme velmi osobitý hotel Questenberg s nádherným výhledem na Prahu. Zajímavostí zde je, že jeho restaurace se nachází v osvěcené kapli. Velmi vyhledávaným je i Hanavský pavilon v Letenských sadech, který se pyšní úžasným výhledem na celou stověžatou Prahu se všemi mosty. No a provozujeme i proslulý hotel s velkou tradicí na úpatí Karlova mostu. Je to hotel a restaurace U tří pštrosů na Malé Straně. Nejen v předchozích érách, ale i za dobu, kdy jej máme tu čest provozovat, hostil velmi vzácné hosty, jako například pana Tomáše Baťu s rodinou, japonskou císařovnu a další významné osobnosti. ■

»» www.klasternirestaurace.cz

Zaznamenáváme poměrně vysokou návštěvnost turistů z Dálného východu

S ředitelkou Pražské informační služby Ing. Lucíí Ramnebornovou se setkáváme 6. května, tedy začátkem hlavní turistické sezony roku 2010.

Paní ředitelko, vymlouvat se na příčiny (byť objektivní, jako je sopečný prach či světová hospodářská stagnace) a zdůvodňovat, proč něco nejde, např. proč k nám návštěvníků ze zahraničí jezdí méně než kdysi, na to jsme my našinci machři. Ale pokud jsem měl možnost sledovat cvrkot v pražských ulicích a u pamětihodností, jeví se mi, že Praha zahraniční turisty stále vysoce přitahuje.

Ing. Lucie Ramnebornová

K šestistému výročí Pražského orloje připravujeme speciální webové stránky. Už jsme v té souvislosti vyhlásili soutěž o ceny pro žáky českých škol prvního i druhého stupně a chystáme i multijazyčnou DVD prezentaci o historii orloje.

Podle statistických šetření návštěvnosti památkových objektů, které Pražská informační služba průběžně realizuje, byl duben 2010 opravdu velmi dobrý. Zaznamenáváme poměrně vysokou návštěvnost turistů z Dálného východu. Ve srovnání s ostatními evropskými metropolemi, co se týče návštěvnosti a přenocování, je na tom Praha srovnatelně.

Určitě to bude i tím, jak je „stará dáma na Vltavě“ prezentována v zahraničí. Když si ji Dmitrij Medveděv a Barack Obama vybrali k podpisu rusko-americké smlouvy o omezení počtu jaderných zbraní, stala se nejsledovanější metropolí světa, plní stránky a nejsledovanější vysílací časy celosvětových i národních médií. Samozřejmě, vzdor tomu, že v cestovním ruchu mají nejvyšší propagační účinnosti osobní svědectví turistů, návštěvnosti Prahy

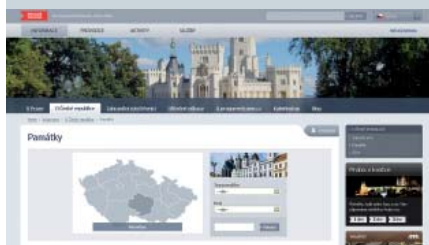
výrazně napomáhají i internetové prezentace a zahraniční veletržní účasti.

Uvědomujeme si, že současným nejdůležitějším komunikačním prostředkem je internet, a proto od prvního června spouštíme řadu měsíců připravované nové moderně koncipované internetové stránky. Měly by oslovit především potenciální návštěvníky. Budou obsahovat virtuální prohlídky, umožňovat online rezervace i nákup vstupenek aj. Speciální webové stránky jsme připravili i k šestistému výročí Pražského orloje. Už jsme v této souvislosti vyhlásili také soutěž o ceny pro žáky českých škol prvního i druhého stupně a chystáme i multijazyčnou DVD prezentaci o historii orloje.

Co se týká našich účastí na veletržích cestovního ruchu, Prahu jsme už letos prezentovali ve Vídni na Ferienmesse, v Bruselu na Salon de Vacances, na největším francouzském veletrhu MAP v Paříži, na TUR v Göteborgu či na kyberském Taxidi. Spolu s CzechTourism pak na FITUR v Madridu, v Bratislavě na SlovakiaTouru, na Holiday World v Dublinu, na CMT ve Stuttgartu, na BIT v Miláně, na veletrhu Reisen v Essenu, na moskevském MITTU i berlínském ITB. S CzechTourism ještě budeme absolvovat frankfurtský IMEX, na podzim TC Lipsko

Nové moderně koncipované internetové stránky Pražské informační služby.

a EIBTM v Barceloně. Se samostatnou expozicí, propagující Prahu ještě do konce roku, navštívíme ITE Hong Kong, veletrh KOTFA v jihokorejském Soulu, petrohradský Inwetex – CIS Travel Market, World Travel Market v Londýně a francouzský SITV v Colmaru.

Praha je čím dál oblíbenější, či lépe formulováno, využívanější leteckou destinací. Pro řadu návštěvníků je tak Letiště Praha prvním místem jejich frontace s českou realitou a naším hlavním městem.

Samozřejmě, právě z tohoto důvodu má Pražská informační služba v příletovém terminálu Letiště Praha již dva roky informační stánek. Je otevřen sedm dní v týdnu včetně svátků. Trvale tam zaznamenáváme velký obrat turistů. Přestože se službami na letišti snažíme oslovovat kompletní portfolio cestujících, v drtivé většině je vyhledávají účastníci poznávacích zájezdů a pobytů. Víme, a vyplývá to i z výsledků našeho výzkumu, že byznys klientela, která představuje cca dvacet procent, je poměrně dobře obeznámena se zdejšími poměry, prostředím i turistickými atraktivitami, takže jeho služeb využívá méně.

Paní ředitelko, po skončení naší schůzky jdu na tiskovou konferenci Minis-

Pražská informační služba

terstva pro místní rozvoj ČR na téma: „Jak nekvalifikovaní průvodci poškozují český cestovní ruch?“. Už vzhledem k tomu, že Pražská informační služba disponuje vysoce fundovanými průvodci a od svého založení se zabývá jejich

rozdíl od situace u nás je činnost průvodců cestovního ruchu regulována v patnácti členských zemích Evropské unie. Tyto země, mimo Slovinsko, v případě příležitostného a dočasného přeshraničního poskytnutí služeb požadují před prvním poskytnutím průvodcovské služby na svém území tzv. ohlášení. To musí být doplněno např. doklady o státní příslušnosti či o legálním usazení, oprávněním k činnosti, dokladem o odborné způsobilosti nebo praxi. Často je vyžadován i úřední překlad těchto dokladů. Avšak i řada členských států bez regulace činnosti průvodců má přísná pravidla. Například v Německu mohou zahraniční, tedy i naši čeští průvodci, poskytovat své služby pouze pokud mají uzavřenu smlouvu s podnikem nebo občanem Německa. Několik německých měst výkon průvodcovské služby dokonce upravuje obecní vyhláškou.

U nás, v Česku, je průvodcovská činnost zcela liberalizována. Zahraniční průvodci nemusí před poskytnutím služby podávat žádné ohlášení a nikdo nezjišťuje, zda jsou ve své domovské zemi oprávněni průvodcovské služby poskytovat. Zvýhodnění zahraničních průvodců vůči českým je tedy ve srovnání se sousedními státy markantní. Nemyslím si, že je to takto v pořádku. Uvolnění podmínek otevřelo cestu pro prudký nárůst neoprávněného podnikání ze strany cizinců a pro značný finanční únik. A co je ještě horší, často tuto práci vykonávají lidé, kteří o naší zemi nic nevědí.

HROUTÍ SE SYSTÉM VZDĚLÁVÁNÍ KVALIFIKOVANÝCH PRŮVODCŮ.

vzděláváním. Rád bych s otevřel téma shodně s programem této konference.

Bohužel, stávající právní úprava (po novele živnostenského zákona platné od 1. 7. 2008) přeřazuje průvodce cestovního ruchu mezi volně živnosti a slučuje profesi průvodce, vedoucího zájezdu i pobytového zástupce do jedné. Před touto úpravou byla činnost průvodců cestovního ruchu vázána na prokázání odborné způsobilosti. Průvodce musel mít ukončené minimálně středoškolské vzdělání, odbornou kvalifikaci a znalost cizího jazyka. Hlavní náplní činnosti průvodců cestovního ruchu je doprovod zahraničních návštěvníků. Průvodce podává zpravidla cizojazyčný výklad o kulturním a přírodním dědictví místa nebo země, kde je kvalifikován. K tomu přistupují další povinnosti vyžadující organizační, komunikační a odborné znalosti či dovednosti. Na

To je jasné. Aniz by tu danili zisky ze své výdělečné činnosti či hradili průvodcovské licence, berou práci těm, kteří tu tak jak tak musí daně platit. Kromě toho parazitují na atraktivitách této země, jejichž ochrana a údržba náš stát, kraje popř. ostatní majitele stojí obrovské sumy peněz. Je to jako chytat ryby bez rybářského lístku, být pro cizí průvodce poněkud méně vzrušující (vzhledem k nulovému postihu).

Předloňská novela živnostenského zákona má skutečně velmi negativní dopad na náš trh práce. Řekla bych, že přímo ohrožuje systém odborné kvalifikace průvodců i křehkých vztahů na trhu. Kvalifikovaní absolventi kurzů Pražské informační služby, ale samozřejmě i středních, vyšších odborných a vysokých škol cestovního ruchu jako průvodci v Praze obtížně hledají uplatnění. Systém dalšího vzdělávání průvodců se nám hrouští. Podle novely totiž průvodcovské služby může poskytovat úplně každý, pokud splňuje obecné podmínky živnostenského podnikání. Ukončené středoškolské vzdělání, znalost historie, architektury, kultury či cizího jazyka není vyžadována. Tento stav je v naprostém v rozporu nejen s profesními pravidly, ale nepochybně i s obecným zájmem o kvalitě interpretace našeho kulturního a přírodního dědictví i naší společnosti. ■

»» www.pis.cz

Dovolená v Česku – to letí!

CzechTourism představil dosud největší kampaň na podporu domácího cestovního ruchu s mottem: „Dovolená v Česku – to letí!“. Má ukázat atraktivní možnosti trávení volného času v tuzemsku. Význam domácího cestovního ruchu roste. Podle průzkumu agentury CzechTourism dovolenou v Česku letos plánuje téměř 60 % Čechů. Situaci se přizpůsobují i podnikatelé, kteří se více zaměřují na tuzemskou klientelu.

„Zatímco incoming se vyrovnává s důsledky recese i přírodních rozměrů, domácí cestovní ruch může být tahounem celého odvětví. Očekáváme, že letos bude růst domácího cestovního ruchu pokračovat o dalších deset procent. Ze zvýšeného zájmu o tuzemskou dovolenou mohou profitovat hlavně regiony, které se tradičně zaměřují na domácí turisty,“ řekl ministr pro místní rozvoj Rostislav Vondruška.

Podpořit rozhodování obyvatel Česka trávit dovolené doma má i právě zahájená kampaň, s níž se budou od května do října setkávat v televizi, rozhlase, tisku nebo na internetu.

„Naši propagaci chceme oslovit všechny věkové skupiny – od mladých přes rodiny s dětmi až po seniory. Česko jim představíme především prostřednictvím aktivit, které zde mohou podnikat. Veškerou prezentaci přitom zastřešuje nové logo domácího cestovního ruchu a slogan To letí!“, říká vedoucí projektu Markéta Chaloupková.

K realizaci kampaně pomohly evropské peníze, které CzechTourism čerpá v rámci Integrovaného operačního programu. Přes sedmdesát milionů korun bude použito na mediální kampaň, přestavbu portálu Kudy z nudy, vytvoření studijních materiálů pro výuku cestovního ruchu na školách nebo na zavedení systému sledování návštěvnosti turistických informačních center.

» www.czechtourism.cz

» www.kudyznudy.cz

To letí!

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

Ministr Rostislav Vondruška na konferenci v Ústí nad Labem 27. dubna 2010 představil pět nástrojů, na které by se kraje měly zaměřit, aby zvýšily přínos cestovního ruchu pro svá území. Zdůraznil cestovní ruch jako významný zdroj příjmů a poukázal na jeho provázanost se zaměstnaností. Podle ministra je třeba se zaměřit na pět bodů, které mohou přílivu turistů (a to nejen do Ústeckého kraje) napomoci. Jsou to: finance, legislativa, certifikace, inovace a vzdělávání. Z hlediska financí by se kraje měly zaměřit na efektivní čerpání z rozvojových programů Evropské unie. V oblasti legislativy bude Ministerstvo pro místní rozvoj ČR usilovat o vznik Podvýboru pro cestovní ruch v Poslanecké sněmovně ČR. Certifikaci standardů považuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR za jeden z nejzásadnějších cílů, kvůli jehož dosažení téhož dne, 27. dubna 2010, v pražském Grandhote-

lu Bohemia ministr Vondruška s prezidentem Asociace hotelů a restaurací ČR Pavlem Hlinkou podepsali memorandum o spolupráci. Kraje by měly inovovat produkty a soustředit se na marketing cestovního ruchu. V oblasti vzdělávání kladl ministr důraz především na kvalitní informace. Coby hostitelka spolu s ministrem vystoupila hejtmanka Ústeckého kraje Jana Vaňhová, která účastníky konference mj. upozornila na silnou stránku Ústeckého kraje – obrovský potenciál turistických atraktivit včetně přírodních parků, jako je např. České Švýcarsko.

» www.kr-ustecky.cz

Pod záštitou ministra

pro místní rozvoj se 19. a 20. dubna 2010 za účasti cca tří set účastníků konal 11. ročník mezinárodní konference „Cestovní ruch na prahu 3. tisíciletí“. Její čestné představenstvo tvořily osobnosti podnikatelské, bankovní, vzdělávací a veřejné sféry. Pořadatelem byla firma MAG Consulting. Spolupřátelatel Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a CzechTourism, jehož ředitel se zhostil funkce prezidenta konference. Podpořilo ji devět generálních sponzorů a na tři desítky partnerů včetně Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR.

Mezi řečníky

figurovali europoslanec Jaromír Kohlíček, člen představenstva Hospodářské komory ČR Vladimír Dohnal, náměstek ministra pro místní rozvoj Jiří Koliba, generální ředitel Sekce turismu Ministerstva hospodářství SR Gabriel Kuliffay aj. Už loňský ročník konference jednal o překonávání důsledků finanční a hypoteční krize v turismu. Vývoj roku 2009 naplnil nepříznivá očekávání celosvětovým poklesem v příjezdech návštěvníků o 4 % ve světě, resp. o 6 % v Evropě a v Česku téměř o 7 % celkově a o téměř 10 % u nerezidentů u příjezdů do hromadných ubytovacích zařízení. Už loni bylo zřejmé, že východiska z tohoto stavu musí spočívat v mobilizaci přístupů podnikatelských subjektů. Bylo deklarováno, že situaci je třeba chápat jako výzvu. Že nelze jen pasivně očekávat samočinné oživení, ale je mu třeba jít naproti, čemuž nahrává i formující se atmosféra vyšších nároků na kvalitu.

Letošní jednání

konference prezentovalo progresivní koncepty a projekty reagující na hospodářskou situaci. Potvrdilo, že se potřeba realizace Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007 - 2013, sledující udržitelný rozvoj, mobilizaci privátních zdrojů průmyslu cestovního ruchu, dostala do mnohem naléhavější a náročnější fáze. Má-li tento střednědobý strategický dokument a systémový úrovnový přístup veřejné správy sehrávat opodstatněnou roli, musí jeho priority odpovídat aktuálním podmínkám tvorby a realizace produktů českého průmyslu cestovního ruchu. V té souvislosti zazněl i požadavek na intenzivní využívání dotačních titulů a byla připomenuta letošní příležitost pro zapojení se do Národního programu podpory cestovního ruchu pro rok 2010.

Cestovní ruch na prahu 3. tisíciletí

Požadavek na kvalitu

podle Ministerstva pro místní rozvoj ČR vyvolal potřebu zavedení standardů jakosti služeb v cestovním ruchu, obdobně jako je tomu v sousedních západních zemích. Vyšší odpovědnost

vůči účastníkům cestovního ruchu vyvolává i potřebu zdokonalení dosa- vadní národní, resp. využití evropské, legislativy. Proto jsou aktuální takové kroky, jako doplnění Zákona č. 159/1999 Sb., využití směrnice 90/314/EHS a zdo- konaleni ve využívání dalších před-

pisů, např. v oblasti „timesharingu“ a posilování ochrany spotřebitelů.

Výkonnost průmyslu cestovního ruchu

je třeba podpořit vyšší účinností spolupráce mezi veřejnou správou a podnikatelskou sférou. Na celostátní úrovni se proponuje i podpora ze strany Parlamentu ČR s tím, že český průmysl cestovního ruchu si zaslouží opětovnou existenci vlastního podvýboru. Dvoudenní jednání v plénu konference, v sekcích a u kulatých stolů přineslo hodně poznatků. Navázalo na loňské podněty k překonávání důsledků hospodářské recese ve sféře cestovního ruchu a podstatně je rozšířilo. ■

»» www.magconsulting.cz

Počátky naší státnosti 8 Ludmila, původce přemyslovské legendy

Kněžna Ludmila

zaujímá významné místo vychovatelky a báby Vratislavových synů, knížete Václava a Boleslava I. Pokud stála na počátku dynastie českých knížat a králů, stejně legendární místo přináležejí také jejímu muži, otci knížete Vratislava. Tradice však odvozuje počátky rodu nikoliv od Bořivoje, ale od bájného Přemysla zvaného Oráč. Jméno zapsané (nebo později dopsané) k události r. 872 jako šesté mezi pěti vojvodou Bohemie symbolicky vyjadřuje Bořivojovu nejistou pozici na počátku vládnoucího rodu i vzniku přemyslovského státu. Bylo vazalství k moravskému králi důvodem upřít mu dějinnou úlohu nebo skutečně existoval Přemysl zakladatel, který měl větší právo vejít do legendárního povědomí? Svatoplukův prvorozený syn mohl vstoupit do života sv. Ludmily i do dějů, jež významně předznamenaly budoucnost přemyslovského rodu.

Co z legend víme,

se bezmála všechno vztahuje až k pozdnímu věku báby sv. Václava a k tetínské vraždě, datované na 15. září 921. Její mládí je zahaleno v několika málo zmínkách o období, kdy byla ženou Bořivoje (?) a matkou jeho dětí. Ludmila byla Polabskou Slovanou. Za její rodiště je považován Mělník, přesněji hrad Pšovánů nad soutokem Labe a Vltavy. Odtud prý viděla horu Říp, mytický střed Čech. Byla dcerou knížete Slavibora a údajně měla

bratra sídlícího na hradě Houska. Řeka plynoucí na sever byla jejím domovem, patrně znala Ohři a výše po proudu i říčku Bílinu. Nad jejím ústím do Labe v 10. století stávalo slovanské hradiště, obhospodařující i nedaleké Stadické pole, kam původce přemyslovské legendy zasedl děj o Oráčovi. Je pravděpodobné, že tohle místo mladá Ludmila důvěrně znala. Její křest i svatba s Bořivojem zůstávají v rovině dohadů. Co by žena Bořivoje počala nejpozději ve čtrnácti a ovdověla již ve dvaceti osmi letech. Za její syny jsou považováni Spytihněv a Vratislav, oba pozdější vládcí Čech, ač je dělí bezmála generační věkový rozdíl. Když Spytihněv žádal v r. 895 východofranského krále Arnulfa o lenní udělení Bohemie, Vratislavovi bylo kolem sedmi let. Mladší Vratislav se narodil jako dítě křesťanských rodičů, zatím co Spytihněvovi byla taková výsada upřena. Otec Bořivoj nebyl v roce 875 ještě pokřtěn a jistě ne Ludmila, byla-li vůbec Spytihněvovou matkou.

Z období Spytihněvovy vlády

v letech 895 až 915 nemáme o Ludmile ani Vratislavovi žádné zprávy. Údajně to byl on, kdo začal stavět Pražský hrad. Připustíme-li zásluhy o Prahu již moravskému Svatoplukovi, můžeme dějinnou roli Bořivojova syna posoudit z jiného úhlu. Spytihněv je některými historiky považován ještě za pohana, který přijal křest až v pozdějším věku. Kronikář Kos-

mas sice mluví o zbožném knížeti, který zakládal kostely a žil podle křesťanských zásad, ale stavba žádného kostela za jeho života není s jistotou doložena. Přisuzuje se mu rotunda sv. Petra na Budči, ale podle hrobových nálezů byla nejspíš založena již o několik let dříve Moravany. Dvacetiletý Spytihněv mohl být v roce 894-5 aktivně účasten převratu, odmítající moravskou nadvládu. Při této příležitosti patrně došlo k poboření Svatoplukem založeného kostela Panny Marie, možná i ke stržení hradeb uzavírajících sněmovní pole a stolec. Stařešínští vojvodové museli spěchat s volbou nového knížete Bohemanů. Nejvhodnějším pretendentem na svobodný „pražský“ trůn byl potomek posledního řádně nastoleného knížete; Bořivoj nejspíše usedl na stolec ještě v souladu se starými právy otců a křest u Svatopluka (v očích vojvodů) přijal z donucení. Pokud se návrat k moci obrátil také proti zavádění křesťanství, což je pravděpodobné, nebyla Ludmila v bezpečí v Praze ani v Mělníce. Již nejméně deset let žila zbožným životem a podle dobových zvyklostí patrně měla i vlastního (knížecího) kněze. Vratislav byl sice nezletilý, avšak s Ludmilou a kněžím byl Spytihněvovi pořád vážným konkurentem. Poté, co si král Arnulf zavázal Spytihněva lenním slibem, stal se český kníže horlivým vykonavatelem franské politiky proti Velké Moravě, nyní pod vládou Mojžíra II. Situace mezi Svatoplukovými syny je nejasná. Mladší a nejspíše ještě nezletilý Svatopluk II. byl možná synovcem Arnulfa, králova sestra Gisela byla poslední ženou Svatopluka I. Pro staršího Mojžíra bratr spřízněný s Franky znamenal vážnou konkurenci. Pokud měl (již nežijící) Přemysl syna, který si mohl činit nárok na vládu v Bohemii, stali se adolescenti Svatopluk II. i Vratislav jeho protivníky. Arnulfův synovec byl současně konkurentem Vratislava. Východofranský král by jistě na Moravě i v Bohemii upřednostnil Svatopluka II. Za takových okolností Ludmile nezbývalo než uniknout z vlivu Spytihněva, Mojžíra i Arnulfa.

Jediný možný směr útěku

nabízela řeka. Po proudu Vltavy družina uprchlíků zamířila do Ludmilina rodného Mělníka a dál po Labi na sever až ke spřízněným kmenům Polabských Slovanů, ke Stodoranům. Tato úvaha vychází z následné události. Někdy kolem roku 905 si přemyslovský kníže Vratislav vzal za ženu Drahomíru, patrně dceru havolanského knížete z kmene Stodoranů. Pozdější havolanský kníže Tugomír byl spojencem Sasů a pomohl jim ovládnout Branibor. Lze dovodit, že Drahomířin

rod na konci 9. stol. již podléhal saskému vévodovi, který ve jménu šíření křesťanství násilím podmaňoval slovanské kmeny v Polabí. Pozdější král Jindřich I. Ptáčník však hrál vysokou hru i v říšské politice. Vévoda jistě záhy dostal zprávu o družině české kněžny Ludmily, která prchala před bavorským králem a jeho spojenci. Pokud družinu doprovázeli kněží, mohla Ludmila s Vratislavem zamířit přímo pod ochranu silného křesťanského panovníka.

Byl to pak saský vévoda, který počítal s Vratislavem v dalším vývoji své politiky a zajistil sňatek již plnoletého Přemyslovce (v r. 905 mu bylo mezi 16. až 19. lety) s knížecí dcerou svého vazala. Za tohoto předpokladu byla Drahomíra na Jindřichově dvoře pokřtěna. Tady se narodil i jejich první syn Václav! Narození sv. Václava je kladeno k roku 907 na blíže neurčeném místě. Vztah k saskému dvoru krále Jindřicha I. by mnohé události z Václavova života vysvětloval. Téměř dvacetileté saské vyhnanství a pobyt u Havolanů vysvětluje také období naprostého nedostatku zpráv o Ludmile. Osamělý život vdovy po boku latinských kněží posílil její víru i státnický rozhled. V odloučení mohla utvářet základ tzv. přemyslovské legendy. Její vyprávění posilovalo rodové povědomí nejprve syna Vratislava, později i vnuka Václava.

Do roku 915,

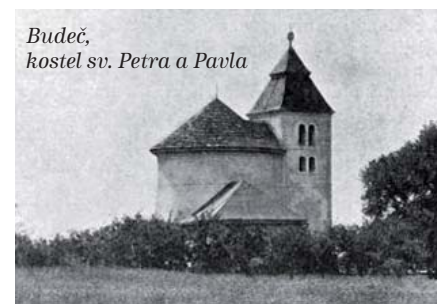
za dvacet let Spytihněvovy vlády, se střední Evropa od základu mění. Kolem roku 906 je vyvrácena Velká Morava. 4. července 907 v bitvě u Bratislavy maďarští nájezdníci rozdrtili i východofranská vojska. Kočovné kmeny obsazují Pannonii a jejich pustošivé výpady pokračují na západ. Roku 911 smrtí krále Ludvíka IV. (zvaného Dítě) vymřela franská dynastie Karolingerů a zaniká staletá říše Karla Velikého. Jindřichovo Sasko, kde kníže Vratislav dospěl, si buduje pozici nového hegemona v říši. To na dlouhá léta ovlivní i politiku dalších generací Přemyslovců, pokračovatelů Vratislavovy pokrevní linie. Když Spytihněv roku 915 umírá, žádný z jeho potomků do pozdějšího vývoje již nevstoupil a tato Bořivojova rodová větev přestává existovat. Na uvolněný stolec Bohemie je povolán

Vratislav. Jeho družina, možná vypravěná Jindřichem I., byla jistě větší a pompéznější než při útěku před dvaceti lety. S ní do Prahy (nebo na Budeč?) přichází také Ludmila. Mladému Václavovi je mezi osmi až deseti let. Na světě už může být i Václavův mladší bratr Boleslav.

Lze dovodit, že k družině patřili Tuna i Gomon, oba straníci kněžny Drahomíry. R. 915 dějepisci zaznamenali již druhý přechod Maďarů přes území Bohemie za účelem plnění Saska. Jistě to byl dozvuk Spytihněvovy spojenecké politiky s Bavorskem, kterému v té době vládl vévoda téhož jména, jako dřívější král – Arnulf. Jeho spor s franským vévodou Konrádem končí roku 914 útěkem Arnulfa k Maďarům a poté do severoitalské Verony. Napadení saského vévody Jindřicha, spojence Konráda, mělo posílit pozici uprchlého Arnulfa. Stejný důvod mohla mít i pražská návštěva biskupa Notara z Verony, který přijel v jeho zastoupení, avšak na trůně zastihl již Vratislava. Postřižiny kněze Václava, zaznamenané k r. 915, totiž celebrou veronský biskup, ač Bohemie přináležela k řízenské diecézi biskupa Tuta. Událost se váže ke kostelu Panny Marie, nejspíše k jediné církevní stavbě tehdejší Prahy. Nově nastolený kníže Vratislav, v pokrevní linii pokračovatel Svatoplukova syna Přemysla, možná vrací do hry i zájmy dřívější moravské nobility. Pozoruhodné informace přináší pozdější dějepisec uherského krále Bély, když tomuto přemyslovskému knížeti přisuzuje zásluhu o připojení Moravy k Českému knížectví (v úvahu připadá Olomouc) a založení Vratislavi na Odře. Jistě je, že tehdy nastal odklon obchodních cest od Dunaje na sever a Praha posílila svůj význam ve směru k východním trhům. Takový vývoj po roce 915 většina historiků odmítá, avšak s jistou podporou Moravanů a Jindřicha I. to nebylo nemožné. Kníže Vratislav již mohl otevřít prostor k expanzi svým synům, především Boleslavovi I. Za Vratislava došlo patrně i k obnově zájmu o hrad nad Vltavou, ke stavbě sídla a budování dalšího opevnění. Kníže na Pražském hradě založil i baziliku sv. Jiří, ač se dokončení nedožil, položil jí základy přemyslovského mausolea. Jeho předchůdce Spytihněv nejspíše vládl z Budeče nebo Levého Hradce. Pokud věnoval pozornost sněmovní Praze, tak až v době, kdy se stal křesťanem a dokázal svůj postoj uhájit před vojvodou, kteří mu dopomohli na trůn. Tehdy mohl být obnoven i nejstarší hradecký kostel Panny Marie. Hrob v jeho základech je přisuzován právě Spytihněvovi a jeho neznámé manželce, ač ani tady velká jistota neexistuje.

Ludmila za Vratislavovy vlády

již překročila věk padesáti let. Za svůj život získala mimořádné životní zkušenosti. Pamatovala moravského Svatopluka i arcibiskupa Metoděje, znala krále Jindřicha I. Ptáčníka (korunován r. 919), a pokud se od svého křtu opírala o latinské kněží, měla na svoji dobu jistě výjimečný rozhled a vzdělání. Nejspíše na její přání řízenský biskup Tuto jmenoval pražským archiepiskopem kněze Pavla, Ludmilina věrného služebníka. Její postavení ji nejspíše předurčovalo na pozici vychovatelky vnuka Václava. O něho mohla pečovat již v saském vyhnanství, kde kněz vstřebával vliv německého dvorského prostředí. Tradice uvádí, že Václav dostal vzdělání na Budči. V roce 915 mu bylo osm až deset let a do zimy na přelomu let 920 a 921 jistě pobíral vladářské zkušenosti budoucího knížete. Možná ten okamžik nastal příliš brzo, ale dne 13. února 921 umírá jeho otec kníže Vratislav údajně v boji s Maďary. Mladý Václav by se měl ujmout vlády.

Ve výchově Václava,

v patnácti letech postaveného do nesnadné role převzetí knížecí moci, zanechal vliv kněžny Ludmily nesmazatelné stopy. Vždy se mohl spoléhat na svoji babu, i v této chvíli dokázala být jeho hlavní oporou. Nic na tom nezměnil ani její násilný konec. Právě naopak. Bez její mučednické smrti by na trůn předků nejspíše neusedl, a přemyslovský rod by v Čechách nezapustil trvalé kořeny. Její příběh, bájně vyprávění o Přemyslovi, se knížeti Václavovi (a po něm Boleslavovi a jeho potomkům) vrylo do paměti jako základní stavební kámen rodu, z něhož všichni pocházeli. Takto legendu o oráči jménem Přemysl, věště a založení hradu Praha zaznamenal o několik desítek let později Kristián, patrně syn knížete Boleslava I., mnich v klášteře sv. Jimrama v bavorském Řezně. ■

Radek Míka

» www.bohemium.cz

Kam v červnu za lidovou kulturou

Výčet červnových folklorních festivalů a slavností by vydal na cestopis Českou republikou.

Průvodcem alespoň po těch nejatraktivnějších je místopředseda Folklorního sdružení ČR Ladislav Michálek.

Jak budou české regiony žít folklorem?

Když to vezmeme od západních Čech, 10. až 14. června je mezinárodní festival v Plzni, kde vystupují špičkové soubory z Česka a ze zahraničí. V jižních Čechách končí 31. května národopisný festival v Kovářově. Ve středních Čechách probíhají první červnový víkend hned dva festivaly. V Mělníku Mělnický vrkoč a v Nymburku Mezinárodní setkání dětských folklorních souborů Polabská vonička. Na tomto festivalu bude instalována výstava Česká republika – folklorní velmoc v srdci Evropy. Vytvořili ji Folklorní sdružení ČR ve spolupráci s CzechTourism, Českými centry a Ministerstvem zahraničních věcí ČR. V jazykových mutacích bude naše lidové umění prezentovat v řadě zemí světa. 17. až 20. června je na Vysočině horácký festival Jihlavské folklorní léto. V Raichově kraji, v Lázních Bělohrad, se 18. až 21. června konají Slavnosti Pod Zvičinou s velkou účastí zahraničních souborů. Ve stejných dnech pak pod Orlickými horami Mezinárodní folklorní festival Čermenské slavnosti v Dolní Čermné.

Co ve Slezsku a na Moravě?

Jihomoravský festival Podluží v písní a tanci 5. až 7. června v Tvrdonicích má už 57letou historii. Tradičně tu probíhá soutěž v sólovém mužském tanci verbuňku O Stárka Podluží. Ti nejlepší se pak prezentují na Mezinárodním folklorním festivalu Strážnice. Dětské verbíři se zase utkají v národním finále na mezinárodním dětském festivalu 15. až 21. června Kunovské léto, který se odehrává v přírodním areálu v Kunovicích, Uherském Hradišti a na dal-

ších místech. Součástí festivalu je vyhlášený jarmark lidových řemesel, řezbářské sympozium atd. Prestižním dětským festivalem jsou i Štěpy 4. až 7. června ve Veselí nad Moravou, v překrásném prostředí zámeckého parku. Programem provázejí různé postavy: strašák, vodník, pan hrabě a pokaždé je tu pro dětské návštěvníky připravena spousta zábavy.

Po roční odmlce se 11. až 13. června uskuteční festival Armády ČR Rožnovská valaška ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, které letos slaví 85. výročí.

S tímto festivalem tradičně kooperovaly vaše Dětské folklorní dny v Liptále.

Bude tomu tak i letos. Z Rožnova si do Liptálu odskočí indonéský soubor a soubor z Lipty pojedou účinkovat na Rožnovskou valašku. Dětský festival v Liptále je i pozváním na náš velký mezinárodní festival Liptálské slavnosti, který pořádáme koncem srpna a který vloni dovršil čtyřicet let. Nedaleko Rožnova v půli června, ale to už je jiný region, se ve Frýdku-Místku 15. až 21. června koná jeden z největších mezinárodních folklorních festivalů. Na větších festivalů se setkáte i s uměním lidových řemeslníků, regionální gastronomií, ve vinařských oblastech, jako je Mělník nebo Jižní Morava, s nabídkou místních vín. Na mezinárodních akcích jsou často k vidění soubory ze vzdálených exotických destinací. Každý z festivalů je něčím výjimečný. Každý je jiný, ale všechny mají společného jmenovatele: potěší návštěvníky krásnými písničkami, muzikou a tanečním uměním vynikajících souborů. ■

Vlasta Cibulová

Folklorní sdružení ČR

Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1

tel.: 234 621 218, fax: 224 214 647

e-mail: foscr@adam.cz

» www.folklornisdruzeni.cz

NOVOMĚSTSKÝ PIVOVAR

Novoměstský restaurační pivovar je ojedinelou **gastronomickou raritou** v centru Prahy

Celková kapacita je **400 míst** v atraktivních rozsáhlých prostorách.

Vlastní výroba 11° piva – kvasnicový nefiltrovaný světlý a tmavý ležák

Prohlídka pivovaru s odborným výkladem

Vynikající **typicky česká** a mezinárodní kuchyně

Pivní večery s živou hudbou

Bohatá nabídka **menu** pro turistické skupiny

Otevřeno denně

Po–Pá 10.00 – 23.30

So 11.30 – 23.30

Ne 12.00 – 22.00

Novoměstský pivovar s.r.o.

Vodičkova 20, 110 00 Praha 1

tel./fax: 222 232 448,

222 231 662, 602 459 216

e-mail: sales@npivovar.cz

www.npivovar.cz

VÍTĚZEM LETOŠNÍHO ROČNÍKU PRESTIŽNÍ SOUTĚŽE EUROPEAN DESTINATION OF EXCELLENCE (EDEN) SE STALO BYSTRICKO. CÍLEM TOHOTO KLÁNÍ JE ZVIDITELNĚNÍ MĚNĚ ZNÁMÝCH TURISTICKÝCH LOKALIT.

O TITUL EDEN SE V LETOŠNÍM ROČNÍKU UCHÁZELO CELKEM DVANÁCT DESTINACÍ Z CELÉ ČESKÉ REPUBLIKY, PŘIČEMŽ DO UŽŠÍHO KOLA SE JICH PROBOJOVALO PĚT.

Projekt EDEN

– European Destination of Excellence (Evropská destinace nejvyšší kvality) vypisuje každoročně Evropská komise. Je do něj zapojeno více než dvacet evropských zemí. V České republice je jeho odborným garantem CzechTourism. Letošní téma bylo „Voda – turistický cíl“. Nabídka kandidátů tedy musela být založena na přírodních vodních zdrojích. Destinaci může do soutěže přihlásit jakákoliv organizace, která se podílí na jejím rozvoji. U vítězného Bystřicka to byli zástupci města Bystřice nad Pernštejnem.

Bystřicko

disponuje neuvěřitelnou krásou, množstvím vodních toků a nádrží. Lidé sem jezdí za vodními sporty, turistikou a nebo třeba za poznáním. „Jde o malou, neobjevenou lokalitu, jejíž návštěvnost je pod celorepublikovým průměrem. Destinace respektuje trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Představitelé Bystřicka se snaží zachovat současnou podobu přírody v co nejlepším stavu, zajímají se o ekologii, zapojují místní obyvatele do rozvoje oblasti. Navíc tu dobře funguje partnerství mezi zástupci města, podnikateli i vodo hospodáři a ochránci přírody,“ říká hlav-

ni manažerka projektu EDEN v České republice Hana Fojtáčová.

Úspěšných projektů, které fungují na Bystřicku, je celá řada. Podél řeky Svratky a kolem vodní nádrže Vír mají unikátní naučnou Svrateckou vodohospodářskou stezku. Okolí nádrže, která je zdrojem pitné vody, bylo v minulosti uzavře-

Prestižní titul EDEN získalo Bystřicko

no a zpřístupnit jej veřejnosti se podařilo až v roce 2005. Na trase je šestnáct informačních panelů, které přibližují turistům, a zvláště dětem, poutavou formou základní pojmy vodního hospodářství, zásady ochrany vodních zdrojů apod.

Do ekologie

se na Bystřicku hodně investuje. Došlo tu k revitalizaci povodí řeky Bystřice, vyčištění a revitalizaci cca 40 ha vod-

ních ploch (rybníky Argentina a Skalický, Domanínský rybník), mají tu největší spalovnu na biomasu v Česku. K prioritám patří i ekologická výchova na základních školách. Pokud jde o nabídku pro děti, obsahuje ojedinělou výherní a turistickou akci nazvanou S Vodomilem zubří zemí. V současné době je v plánu výstavba Centra zelených vědomostí, jehož součás-

tí bude např. ekopavilon a muzeum zemědělské techniky.

Bystřicko získává

prestižní logo EDEN a další marketingovou podporu. Evropská komise o vítěznou oblastí natočí reklamní spot, který může využívat ke své propagaci. Od Ministerstva pro místní rozvoj ČR získá finanční podporu ve výši 400 tisíc korun na marketingové aktivity. Bude se prezentovat na tiskové konferenci pro celostátní média, na festivalu TOURFILM v Karlových Varech a během Týdne vítězné destinace, který se uskuteční v informačním centru na Staroměstském náměstí. Získá prostor na stránkách www.edeni-neurope.eu i na webech agentury Czech-

Tourism (www.eden-czechtourism.cz, www.czechtourism.cz a www.czechtourism.com), na kterých se budou prezentovat i další čtyři finalisté této soutěže.

- » www.bystricko.cz
- » www.info.bystricenp.cz
- » www.eden-czechtourism.cz
- » www.czechtourism.cz
- » www.czechtourism.com

Výstavba dřevěných domů

Stavíme s kvalitou a myslíme na budoucnost

agroexpo

CZ GROUP

Stavba rodinných dřevěných domů

**Výstavba zemědělských
a průmyslových staveb na klíč**

www.vipdom.cz

www.praginvest.eu

+420 608 127 107

Mattioliho 3274, Praha 10

Potřebujete uspořádat konferenci, školení nebo společenské setkání a nevíte kde?

Zámecký areál Ctěnice

je vám k dispozici!

Nabízíme:

- Konferenční zázemí
- Gastronomické služby
- Ubytování v zámeckém hotelu

Zámek Ctěnice
190 17 Praha 9 - Vinoř
Telefon: +420 724 506 115
E-mail: recepce@zamekctenice.cz
www.zamekctenice.cz

Pražská
informační
služba

HEJTMAN STŘEDOČESKÉHO KRAJE VÁS ZVE

PODĚBRADSKÉ

FILMOVÉ
ZÁŽITKY

04.- 06.06.2010

MEZINÁRODNÍ TELEVIZNÍ A FILMOVÝ FESTIVAL STŘEDOČESKÉHO KRAJE

Co právě vám říká zdravý životní styl? Méně hranolků bez steaku? Klidná práce bez stresu? O ucelenou definici zdravého života se pokusíme na 1. ročníku nového filmového festivalu v Poděbradech.

Těšte se na spoustu filmů a bohatý doprovodný program pro dospělé i pro děti - např. **ABBA Revival**, **Leona Šenková**, **Lokomotiva - Petr Vondráček**, pohádka, klauni, malování... prostě báječný, zdravý víkend v Poděbradech.